

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Bérmertetlen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adának
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilvántartásban minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DÍJJA

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
disztribúcióval, vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értékmérték szerint min-
den négyzetcentim. után
6 fill. számítottatik.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénztá-
mennyek a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Hol legyen a Kossuth-szobor?

Sátoralja-Ujhely, dec. 3.

Matolai Etele és Karsa Ferenc bajtársainknak és barátainknak

Helyben.

Ma, hogy a vármegyei bizottsági közgyűlés a Kossuth-szobor helyének kijelölése tárgyában hozzá felterjesztett, Sátoralja-Ujhely r. t. város képviselőtestületének az 1901. dec. 2-án hozott, az insurgents-emlékoszlop áthelyezésére vonatkozó határozatát el nem fogadva, a szobor helye meghatározásának kérdését a kiküldött vármegyei szobor-bizottsághoz utasította, — ismét és sürgősen kell ehhez hozzászólásunk, hogy a szobor-bizottság tagjai — saját meggyőződésükben — e felszólalások, tehát a közvélemény által is támogatva, a Kossuth Lajos szobra elhelyezésére, a Kossuth sátoralja-ujhelyi, illetőleg zemplénavármegyei működése, itteni szereplése, lángelke és páratlan hazafiságának legmegfelelőbb helyet — mennél közelebb a vármegye székházához — keressenek: kölcsönös jóakarattal és bölcsességgel találjanak is, a nélkül, hogy a régi nemes vármegye, tehát szinte a kegyelet által felállított „insurgens-emlékoszlop“-ot kénytelenek lennének áthelyezni.

Kossuth Lajos szobrának Sátoralja-Ujhelyben a vármegye székházához mennél közelebb van az illetékes helye; mert e vármegyház és az azt környező tér volt az ő első működésének színtere, a mit én egy alkalommal így fejeztem ki egyik versemben:

E megyeház előtt,
— Nyolcszázharmincegybe' —
Az őrző népet
Itten szerelte le. . . .

Búbajos beszéde
— Mint Neptun a tengert, —
Elnémítá bennök
A fellázadt embert!

TÁRCA.

Az első állandó magyar színház.*

Irta: Zombori Andor.

Nem a kolozsvári nemzeti színházról akarok szólni. Erdélyország — különország még ebben az időben s ha őt illeti is meg a dicsőség, hogy a magyar színészet állandó lakóhelyre először itt talált: sokkal messzebb esik még ekkor Magyarországtól, semhogy a nemzeti színház Magyarországra is kihasson. — Nemis Pestről akarok szólni, a hol hosszabb ideig játszottak magyar színészek; mert hiszen csak eltűrt vendégek voltak még ebben az időben e szegény, de lelkes magyar művészek a magyar fővárosban. Existenciájuk bizonytalan, s a mi földolag, hajléktalanok, mert tulajdonképpen való magyar színházról sem a 18. század végén, sem a 19. század legelején még beszélnünk nem lehet.

Egy nagy magyar költő: Kisfaludy Sándor az, a ki legelőször törekszik arra, hogy a magyar színészetnek Magyarországon állandó otthona legyen, a mely kizárólag és egyedül az övé, hol munkájának gyümölcseit élvezhesse.

Ennek a magyarországi első állandó magyar színháznak a létrejöttéről, megnyitásától

* Ez, a maga egészében önálló tanulmány tulajdonképp részlet a szerzőnek, Kisfaludy Sándor két kötetre terjedő életrajzából, mely a kolozsvári tud. Egyetemen kapta a nyilvánosságra kvalifikáló bírálatot. Szerk.

Itt hallatá szavát
E megye termében,
A szavazati jog
Hires kérdésében.

Aztán haladt tovább . . .
Nem! nem! őt ragadták
E szellemóriást
Az egek vonzották.

Innen szállt a napba!
— Szárnyai megégték —
De maga az eszme:
Óh, az el nem égett,

Mert az sziveinkben
Mélyen el van rejtve.
— Azt a mi bánatunk
S a remény befedte. . . .

Jóakarattal, a helyi viszonyok és a Kossuth nagy érdemei kellő méltatásával, találhat a szobor-bizottság — és hiszünk fog is találni — méltó helyet vármegyénk székháza előtt e szobornak. De siessenek uraim! mert bizony-bizony bételjesedik Hornyay dr. urnak az a jóslata, hogy e szobor nem fog állani a Kossuth „jövő névnapjára“ sem. . . .

Ha e szobor elhelyezésére nézve ez a ti vélekedéstelekkel is megegyezik: irjátok alá és küldjétek be a legközelebb megjelenő „Zemplén“-be.

Szeretettel és bajtársi üdvözzel:

Bajusz József, id.

Látták és aláírták:

Matolai Etele.

Karsa Ferenc.

Az amerikai kivándorlás

és a hitelszövetkezetek.

— Két cikkely. —

I.

Zemplénavármegyében az amerikai kivándorlás mind nagyobb és nagyobb arányokat ölt. Akárhány község van már a

óhajtok egy néhány sort írni, hogy áldozunk az ősök emlékének s munkájuk érdemét megmentsük a feledéstől.

Kisfaludy Sándor egyike volt azoknak a lelkes és buzgó hazafiaknak, kik az első nemzeti színtársulatnak 1796-ban történt szétzülése után belátták, hogy Pest éppen nem alkalmas terep a színészet állandósítására s hogy az új fa gyökérverése Pest nagyrészt idegen talaján sokkal nehezebb, mint az ország egyéb magyaroklakta városaiban. Az a többszörös kudarc, a mely 1796-ban, 1807-ben, 1812-ben érte a pesti színészetet, a vidéken élő jobb gondolkodású írókat, kik nagyrészt táblabírák, szereplő egyéniségek voltak, arra a gondolatra bírta, hogy a színészetet csakis a vidék igaz magyar talajában lehet a virágzás reményével elültetni.

A fehérvári színészet bizottság Székesfehérvárott próbálta meghonosítani a színészetet. Az így létesült mozgalom élére Székesfehérvár és a szomszédos vármegyék oszlopos emberei állottak, kik hazafias felhívásokkal, erélyes buzgólkodásukkal annyira vitték a dolgot, hogy 1823-ban Fehérvárott már egy egész művészi társulat játszott. E színtársulat igazgatói Horváth József és Komlóssy Ferenc színészek voltak kiknek kezdetben, a részökre megállapított szubvenció mellett is, a viszontagságoknak egész seregével kellett megküzdeniök. De teljes vagyoni romlásuk sem akadályozhatta meg

* Váli Béla: a magyar színészet története.

vármegyében, melynek a legmunkabíróbb része, a fiatalság, a kivándorlás révén annyira megfogyatkozott, hogy itthon csak a vének, nyomorékok és munkára képtelen „falurosszak“ vannak, — nem értve ide, természetesen, azokat a telkes gazdákat, a kik birtokaikat még most itt hagyni nem akarják; de az is csak rövid idő kérdése, mert attól függ, mikor fognak összeroskadni a kedvezőtlen gazdasági viszonyok sulya alatt?

A kivándorlást, igaz, hogy első sorban a kényszerhelyzet, a szegénység, okozta és okozza még ma is; de az se tagadható, hogy ma már a kivándorlás valószínűsége lánzá fájult: kivándorol az is, a ki itthon is becsületesen megélhetne. És az a lánzá annyira fájult már, hogy nemcsak a férfiak, de a nők is — különösen pedig a leányok — tömegesen hagyják itt a falujukat. (Valószínű, hogy őket a férfiak után epedő lánzá háborgatja.) Még a mezőgazdasági cselédséget is elfogta már az Amerikába való kivándorlás lánzá. A melyik béres, kocsis stb. össze tud kuporgatni annyi pénzt, a mennyi kell utiköltségre, kivándorol, ott hagyja feleségét, gyerekeit, a jó Istenre bízván, hogy viselje gondjukat, mint az égi madaraknak.

A kivándorlás ma már olyan stádiumban van, hogy megakadályozni többé nem lehet; véleményem szerint, minden alakjában megakadályozni nem is szükséges, sőt határozottan káros, — mert nincs annyi esendő, hogy szemmel tartani bírja a fölötté raffinírozott „ügynök“-öket, hogy az amerikai kivándorlás lánzában égő fiatalságot jó pénzért (fejenként 80—100 koronáért) ki ne sanzsirozzák. Ha egy-két esetben elfogják is a kivándorlókat: a szemfüles ügynökök elpárolognak közülök, mint a kámfor; de a „baleset“ elmúltával, rö-

a társulat szétzülését és 1826-ban már kezükbe kell venni a vándorbotot a fehérvári színészeknek, hogy a Dunántul nagyobb városaiban itt-ott hospitáljanak.

Mi volt e szétzülés oka? Talán a közöny, a magyar közönség közönye, vagy talán a kor nem volt elég érett arra, hogy a színészetet szeresse és táplálja? Azt mondhatjuk, hogy a fehérvári színészet romlását valóban a színházi közönség hiánya, a magyar ur i osztály közönyössége és a kor gondolkodásmódja okozta. Még nem jött el a jobb korszak a magyar színészetre nézve; még nem értette meg mindenki, hogy a magyar nemzetnek, a magyar nyelvnek föltétlen szüksége van a színházra, a melynek fennállása nekünk, magyaroknak, valószínűsége életszükség. Nemzeti-ségünk erősbödése kívánja, hogy végre testet, alakot öltson az eszme.

De a nagy közönség még nem így gondolkodott. Könnyelmű, deszkabodékban tanyázó illetlen népségnek tartotta a nélkülözésekkel küszködő magyar színészeket, kiket egy közös névvel komédiásoknak nevezett el éppugy, mint a vásári csepürágót és akrobatát.

Pesten már jutott a magyar színész bizonyos tekintélyhez, hiszen ott voltak a fényesen fizetett, ur módban élő német színészek, kiknek színész volta vetett némi fényt a szegény magyar komédiásokra is és Déryn szerint a magyar színészeket Pesten már „ifjú“-nak, sőt „leány-asszonynak“ is titulálták. De a vidéken? Itt még minden ő-állapotban volt.

vid időn túl, ismét utra kél a karaván és addig kísérletez, míg végre többnyire szerencsésebb csillagzat alatt kijutnak az Igéretföldjére.

Ezt a módját, ezt az alakját a kivándorlásnak mindenestre akadályozni kell és szükséges is;

1. azért, mert ezáltal a lelketlen ügynökök szipolyozzák a népet;

2. mert a kivándorlásnak ezt a módját csak azok veszik igénybe, a kik katonakötelezettségök elől futnak ki az újvilágba.

És ha a jövőben a hatóságok nagyobb éberséget nem fejtenek ki ezen a téren, különösen pedig ha a garázdálkodó ügynököket jobban nem ellenőriztetik: félős, hogy nem sok ujonc lesz, a kire azt fogja mondhatni a sorozóbizottság, hogy „tauglich“; mert olyanok lesznek, mint a kik felől a Mollinari-bakák azt énekeltek, hogy

... kettő három nyomorult.

De a ki katonaköteletségének eleget tett, azt megakadályozni nem lehet abban, hogy oda menjen a szerencsését megpróbálni, a hová vezérlik vágyai... Jogállamban a személyes szabadságnak legszébb attribútuma, hogy a polgárok szabadon mehessenek kenyerüket, boldogulásukat keresni a sáros földtekének minden részében.

Az amerikai kivándorlás fölötté káros bár a magyar mezőgazdaságra — mert elvonja a munkaerőt tőle — más tekintetben az is bizonyos, miszerint a felső tót vidékeknek (Zemplén, Sáros, Ung stb.) legnagyobb részét a zsidók bírnák már, ha nem lett volna — Amerika.

A ki ebben az állításomban kételkedik: járjon utána a postahivataloknál; ott meggyőződhetik, hány száz és százezer koronát küldenek hazájukba a kivándoroltak... mert a magyar nép épp úgy ragaszkodik hazájához, mint a búr. A magyar földnek meg van az a varázsa, hogy a ki napsugarát látta, szent forrásaiból ivott: annak lelkébe beoltódott ennek a földnek csak a halálban elmuló honvágya!... A mint a kivándorlott nehéz munkájával annyit szerzett, hogy azzal otthon hagyott bajait rendbehozni véli: mag szállja őt az a csodálatos bűbajos honvágy és meggy, mint a daru, vagy a gólya, midőn ösztöne hirt ad neki a felől, hogy hazájában „meghült a lég“... Az a földhöz ragadt szegény tót, kinek zabkenyeret és krumplit szűken termő földjét elérveztette potomáron az uzsorás zsidó: a mint pénzt szerezhet Amerikában, jön, rohan haza az apái által lakott szent bérczek közé és

Hogy a színész egyszersmind a magyar kultúra előharcosa is, azt csak igen kevesen értették meg; a nagy közönség lenézte és megvetette őket. És őket hányta vetette az élet vihara, dobálta zivatáros sorsuk jobbra balra. Küzdeve éhséggel, fáradtsággal, lelki-testi szomjúsággal járták tövises utjuk Golgotáját, fenséges eszméik beteljesülésének a reménye nélkül! Pedig azok, a kik ebben az időben a színészi pályára léptek, rajongó lelküknek álmait követték s nem a társadalomnak alsóbb osztályaiból kerültek ki: tanult, művelt magyar nemesi ifjak voltak, csaknem kivétel nélkül. Mégis — kudarc nélkülözés volt az osztályrészük nekik, a magyar nemzet önzetlenül munkás napszámosainak.

A kor műveletlen lévén: nem becsülte meg bennök a művészi erőt, — mondja Váli Béla. És igazán: fából tákolt felszerekek kaptak, mely egyszersmind a színház magasztos hivatását is teljesítette és a diszleteknek készült erdők ölen aludtak. Magasztos kép valóban! A nyomor apoteozisa!

A színésznek ezen a rettenetes állapotján akart javítani Kisfaludy Sándor. Érezte, hogy a költő hivatása: nemes szívvel vigasztalást nyújtani a szenvedőknek, otthont adni a nélkülözőnek s 1827-ben először a balaton-füredi vendégek között hintegette szép tervének magvait. Majd, midőn látta, hogy a kérdés mennyire érett már jobbaink szívében: 1828. okt. 9-én Vasvármegye nyilvános közgyűlésén is szóba hozta a nyomorgó magyar színészet ügyét. Leles szavakkal adta elő szép tervét s a magyar nemesi osztály önértetére és áldozatkész-

mesés áron veszi meg és illetve vissza a tőle elérveztett ősi birtokát.

A kivándorlást tehát megakadályozni nem szükséges, de sőt alkalmat, módot kellene adni, hogy a jelzettem eseten kívül, a kivándorlás és a visszatérés megkönnyíthessék. A kivándorlásra jogosultak nem is akadályoztatnak ebbeli szándékukban, mert rendes utleveleket szerezhetnek és szereznek is.

Dehát a kivándorláshoz nemcsak utlevél, hanem pénz is kell!

(Böly.)

Kiss Károly.

Levelezések.

I.

Sztropkó, dec. 5.

A múlt hó végével, mikor Hadik Béla gróf főispán ur öméltsága Sztropkóra jöven hivatalos látogatásával, egészen váratlanul szerencsételt bennünket, Sztropkó város polgársága, a kinálkozó jó alkalmat megragadva, Ungváry Ede m. kir. postamester vezetése mellett küldöttséggel tisztelgett öméltságánál, ki előtt leplezetlen őszinteséggel feltárta Sztropkó és környéke népének nyomasztó anyagi helyzetét.

A tenger sok orvoslásra váró bajok közül ezuttal csupán két, égetően szükséges és elodázhatatlan bajra kért orvoslást a küldöttség a vármegye főispánjától.

Az egyik, hogy a sztropkai kir. járásbírósi telegkönyvvél ruháztassék fel.

A másik kérésük abból állott, hogy a sztropkó-mezőlaborcezi vicinális közutvonal minél hamarabb kiépíthessék.

Mind a két kérés felette fontos és égetően szükséges. Mert jelenben az az ügyes-bajos ember, a kinek a telegkönyvvel van dolga, 50-70 km. utat kénytelen megtenni, míg Homonára bevergődik a telegkönyvhöz. Ugyancsak ennyi utat kell megtennie annak is, ki a legközelebb fekvő eső vasúti állomáshoz akar eljutni; míg ellenben a sztropkó-mezőlaborcezi községi közlekedési közutvonal kiépítése esetén a sztropkaiak 2½ óra alatt eljutnának a legközelebbi vasúti állomásra és így postaküldeményeiket is egy teljes nappal hamarabb kaphatnák meg.

A telegkönyvi hatósági jog ügyében Sztropkó és nagy környéke már évtizedeken át több ízben tett lépéseket, mindeddig eredménytelenül, mert az igazságügyi minisztérium nemcsak hogy a telegkönyvi hivatalnak, de sőt még a járásbírósi együttes elhelyezésére is ingyen palotát követelt e szegény néptől, a ki a koldus tarisznyát vándorbattal felcserélve iparkodik a tengeren tulla menekülni a biztos éhhalál elől.

Eppen azért kérte a küldöttség öméltságát, legyen kegyes oda hatni, hogy a kincstár maga építtessen a telegkönyv részére épületet és így népünk nyomasztó anyagi helyzetén csak némiképp is segítsen.

Főispánunk öméltsága a küldöttséget nagyon szívesen fogadta és megígérte, hogy az előadott ügyeket tanulmány tárgyává teszi és rajta lesz, hogy a polgárság kérelme és reménye megvalósuljon.

ségére appellált, midőn leplezetlenül feltárta azt az óriás különbséget, mely Magyarországon a magyar és a német színész között van. Elérkezett az idő, hogy ezeknek a szegényletes állapotoknak vége szakadjon s ha a magyar nemzet kulturája előharcosainak nem is adhat annyit, mint a Magyarországon lakó németek, legalább annyit tegyen meg, hogy a mennyire anyagilag, mindenkifelelt azonban erkölcsileg segítsezen egy jó felügyelet alatt levő színtársulatot, a melyet ne engedjen deszkafelszerekekben játszani, hanem építsen neki egy színházat ott, a hol legalkalmasabbnak látja.

Vasvármegye örömmel üdvözölte a költő indítványát. Nemesak magáévá tette, hanem a többi vármegyékhez is átiratot intézett a végből, hogy a vándor-színészeknek ne csak nyári állandó hely építhessék, hanem némi évi segélypénz is biztosítsák. (Váli Béla.)

A szomszédos-vármegyék: Győr, Zala, Somogy, Sopron vármegyében hasonló lelkesedéssel üdvözölték a költő indítványát s mindjárt bizottságot is küldtek ki az ügy előbbre vitele végett. A vármegyék között a vezérszerepet Zala-vármegye vette át, a melynek egyik gyűlésén 1830. aug. 7-én Kisfaludy újra felemelte szavát a sürgős segély érdekében.

„Tekintetes nemes vármegye! — — — — — A magyarnak kárára, gyaláztatására és keserű fájdalomra, a Dunának azon két partján, hol hajdan Lajos és Mátyás királyaink hatalmas akarattyaikat, sőt parancsaikat kelet és nyugat felé magyar hangon hirdették — —

Sztropkón léte alkalmával öméltsága, a főispán ur, meglátogatta az állami elemi iskolát is, hol jól eső örömmel jelentette ki, hogy a tanításnak és tudásnak ott tapasztalt, igen szép eredményével nagyon meg van elégedve.

A tanítás és a magyarosítás terén bemutatott szép eredményért Sváby István igazgató-tanítónak midőn köszönetét fejezte ki, kérte őt hogy a tanítótestület minden egyes tagjával is tudassa elismerését. (Eljenek! Szerk.)

II.

Lyubise, 1901. december 2.

T. szerkesztő úr!

Egy feljegyzésre méltó adattal akarom bővíteni a magyar nemzeti közművelődés oltárára letett áldozatok árán emelt népnevelési intézmények krónikáját.

A múlt héten, nov. 28-án, ugyanis egy nem mindennapi eseménynek voltunk szemtanúi itt a felső-zempléni Velopolya községben. Ez egy Udva és Lyubise közt a Laborez bal partán, kopár dombok alján fekvő jelentéktelen kicsi kis falucska, ha jól tudom alig 40-50 házzal áll és arról nevezetes, hogy az itteni tótosság szavarája szerint: „Velopolya — málo chlebá“ vagyis: szegény, földhöz ragadt, de világ látott és tengeret járt, kérges kezű, jámbor tótok lakják, illetőleg most csak hű oldalbordáik, mert a férfivilág, áhítózva a húsos fazekak meg a sörös kriglik után, egy emberöltőn át 3-4-szer is ki szokott vándorolni oda, a merre minden itteni tót extázissal tekint: a dollárok hazájába, a képzelt boldogság Mekkájába: Amerikába.

Ennek a kis községnek emberemlékezet óta nem volt iskolája. Az az: volt is, meg nem is. Volt egy szalmafedezésű, dűledező viskója, melyben egy-egy kiszolgált, irástudó katonából rög-tönzött tanítóféle, a vagy egy-egy véletlenül arra vetődött susztermájszter bitorolta a tanítói címet s butította a jobb sorsra érdemes fiatal és tudni vágyó nemzedéket, évi 30-40 frntnyi kikötött bér s házról házra történő kosztolás mellett. De nem volt a kor szellemének s a népoktatási törvényeknek megfelelő s eredményes haladást biztosító s manapság már sehol sem nélkülözhető modern iskolája.

Ezen szomorú állapotoknak mindenképp véget kellett érniök, különben a község adta volna meg az arát. Mivel nem lehet ott társadalmi rendről, becsületről, morálról s békés együttéléstől szó, hol a fiatal nemzedék gombamódra szabadjára eresztve tenyészik. Az ilyen falvakban megszületik azután csakhamar az Istent és semmi tekintélyt nem ismerő anarkia, mely ok nélkül rombol, pusztít, gyilkol s kigúnyolja minden vallás szentjeit.

Belátta ezt Udva község nagy tekintélyű és hirneves jegyzője, Kula István, a kinek körjegyzőségébe Velopolya is tartozik, de még jobban érezte Udvának minden szempert lelkesedő papja, Madarassy Béla, kihez Velopolya egyháziilag tartozik. Ez a két érdemes férfiú azután vállvetve addig-addig járt kelt, buzditott, lelkesített, folyamodott, kérvényezett, míg csak össze nem hozott egy modern szép iskola emel-

* Egy e fajta, a Krajnyán ügyelgő suszter-iskolamesterrel volt találkozásom egy községi költségvetésben, melyből a „tanító“ fizetését törülte a község, mivel hogy „a tanító sem írni, sem olvasni nem tud.“ Szerk.

— — — ott most a Játékszíneken a norimbergai Hans Sachs-nak nyelve uralkodik, éppen úgy, mintha az otthonn volna.

A magyarnak ezt elnézni tétlen nem szabad, közös erővel kell munkálni a nagy cél érdekében, hogy végre a magyar színészet is ott-hont találjon.

A lelkesültség most már tettekben is nyilvánult. Mindjárt a gyűlés végén 700 forintot adtak össze a vármegyei urak, miután előbb elhatározták, hogy a magyar színészek számára színházat fognak építeni. Kisfaludy Balatonfüredet tartotta a legalkalmasabbnak e célra. Dunántul nemes urai itt szoktak, ezen a kies helyen, egymásnak találkozt adni — minden esztendőben.

Magánosok és uradalmak adakozásai után végre össze is gyűlt annyi összeg, hogy az építkezést megkezdheték. A vármegyék közös bizottsága az építkezés és majdan a létesülő színház kormányzójává az ügy kezdeményezőjét, lelkes szavu prófétáját: Kisfaludy Sándort tévé, ki nemcsak szóval, de tettel is (saját vagyonából 555 ftot költött el csak egyik esztendőben) csakhamar annyira vitte a dolgot, hogy a színház elkészült.

Az első igazi magyar színház! Mert hiszen a kolozsvári „játékszín“ sokkal távolabb esett az akkori Magyarországtól, semhogy a szorosabb értelemben vett magyarországi színügyre nagyobb hatással lehetett volna.

Az egész ország újjongással fogadta a hírt. Még azok is, a kik nem rajongtak a színészetért, a kik nem értették meg ennek nagy

Folytatás az I. mellékleten.

séhez szükséges volt két ezer és egy néhány száz koronát a hozzá való nyers épületanyag. Ezért a pénzért azután emeltettek egy szép, modern, tágas iskolát egy tanteremmel, mely minden igényt kielégít, két lakószobával, konyhával-kamarával — s ezen minden dícséretre méltó, hazafias tetűkkel oly emléket emeltek Velopolya községnek és maguknak, mely éremnél maradandóbb lesz, nevüket megörökíti s arany betűkkel be fogja írni a magyar nemzeti közművelődés fényes lapjaira.

És ezt az iskolát jött el felszentelni a messze távolból a homonnai egyházkerület köztisztelőben, becsülésben és szeretetben álló, kiváló esperese, ft. *Lehoczky* Endre zemplén-szinnai esperes-plébános, Madarassy Béla udvai s a lyubisei plébánosok kíséretében. — Tizenegy órakor kezdődött a szertartás. A nagyérdemű esperes úr felszentelte először a iskolatermet, majd a tanítói lakosztályokat s minden mellékhelyiséget s ennek megtörténte után oda állt a nép elé s töle megszokott ékesszólással mondott egy talpra esett, megkapó, igen sikerült hazafias felavató beszédet először magyarul, azután tótul, hogy a nép is megértse. Visszapillantást vetve Velopolya az előtti elparlagosodott iskolaügyére s teljes meglepéssel tekintve a most emelt szép iskolára, kimutatta beszédjében azt, hogy az isteni Gondviselés mindenütt megtalálja s föltámasztja a maga férfait, kiket eszközül használ föl céljai elérésére. És milyen hálás lehet most a község ezek iránt, kik sok fáradsággal és utánjárással ilyen díszes csarnokot emeltek a népnevelés nagy fontosságú ügyének Velopolyán. Isten áldását kérte a község nagy érdemű jegyzőjére, Kula Istvánra, kinek első sorban — majd lelkipásztorára, Madarassy Bélára, kinek másodsorban köszönhető ezen új szép iskola. Megnevezett még az esperes ur vagy öt velopolyai lakost, — (kiknek én nem tudom a neveit) kik szintén kisebb-nagyobb pénzadózattal járultak az iskolaépítés költségeihez, szintén Isten áldását kérve reájuk s az egész községre.

Azután felolvastatott a püspöki kinevezési okmány, melynek értelmében *Durcsinszky* Erzsike, Budapestben az állami képzőben kitűnő eredménytel végzett s kitűnő oklevéllel bíró tanítókisasszony lett ezen új iskolához kinevezve s mint rendes tanítónő megerősítve. (Lelkes éljenzés minden oldalról).

Majd hozzá fordulva a felavató esperes úr, gyöngéd kezeibe tette le a község jövőjének reményeit, a jelen volt iskolás növendékeket, és szívhez szóló beszéd kíséretében beiktatta őt új hivatalába (Lelkes éljenzés.)

Azután a helyi plébános, Madarassy Béla, emelt szót s hálás köszönetet mondott a felavató esperes úrnak azon kegyességeért, hogy messze földről ide járva szíves volt a felszentelést megtartani. (Eljenzés minden oldalról!)

Végezetül pedig a tanítókisasszony lakosztályán, lukullusi lakoma zárta be az ünnepi alkalmat mely feszelen, kitűnő kedvben sokáig tartotta együtt az ünnepélyesség részt vett vendégeket.

Nekem pedig, mint a „Zemplén“ tudósítójának hazafias kötelességem még csak annyit hozzá fűzni e refrádához: „Magnus adhuc idem petentium ordo!“ vagyis, hogy még igen-igen sok itt az olyan község, melynek se iskolája,

nemzeti, kulturális feladatait, még azok is megnyugvással fogadták a hirt, hogy végre akadt egy pont, hol a nagy magyar honban, Pest és Budában megfáradt és nélkülözö színész otthont és kenyeret talál.

A balatonfüredi színházat 1831. júli 2-án nyitotta meg a volt fehérvári, majd „Dunántúli társaság“, mely vándorútjának ilyképp végére érkezett. A megnyitásra ugyancsak Kisfaludy irt prologust. Prozában irta, de költői lelke ott lüktet a prózai sorok között is. A költő nemes szíve-versese örömök árájától dobog fel, midőn látja, sikerült nagy művét, a melyet nemcsak magának, de az egész magyar hazának emelt oltárul, a hová imádkozni járjanak. Hazafiságnak s Nemzetiségnek áldozata ezen szín művészi Intézet!“ így szól s a mig a sikerült mű nagy hasznát mutatja ki, nem mulasztja el megjegyezni, hogy nemcsak a művészetnek, hanem a magyar nyelvnek is temploma e hely. A nyelvvel együtt jár a művészettség többnyire minden Nemzeteknél: együtt virágoznak, diszlenek; együtt nyomorognak, sinylődnek. A magyar nyelvnek, színművészetnek pedig nem szabad sinylődnie! Fel kell lázadnunk arra a gondolatra, hogy edes hazánkban az megtörténhessék, pedig ha nemzeti történetünk folyamára visszatekintünk, nem látjuk-e, hogy mindig idegen élőködött rajtunk? Hazánk nagy városaiban a magyar most alig gondolhatta magát Osseinek vérével szerzett honnyában s a Magyar művészek a tőlük megtagadt ápolásnak hiányában eddig majd nem éhhez nézni kénytelenítették önnön Hazájokban. De ime minden megváltozott! A magyar hazának nagy

se tanítója nincsen és szorongó kebellet várjuk azt a boldog időt, mikor az állam már erre a határszéli vidékre is fogja magas figyelmét fordítani. s nemcsak a sokkal műveltebb alföldön, de ezen a műveletlen felvidéken is fog iskolákat emelni a magyar tanügynek, abból az „ex cathedra“ kilátásba helyezett 2000 iskolából! De mikor lesz az? ki tudná megmondani? Felvilágosodás jöjjön el a te országod!

Erősen remélve, hogy a t. szerkesztő úr kegyes lesz egész terjedelmében közölni a „Zemplén“ hasábjain e tudósítomat, maradok stb.

Szokegy Győző,

lyubisei rk. plébános,
vármegye-bizottsági tag.

Restauráció előtt.

Hasonlít a vármegye szervezete az úgynevezett hosszú lejáratú órák szerkezetéhez. Ha felhúzták a gazdája, hat hónapig is elkettyeg. Minden bizonynyal pedig addig jár, míg meg nem áll.

A vármegyének ez, az óra forma gépezetét hat esziendeje lesz maholnap, hogy legutóbb felhúzták. Most kell felhúzni megint, hogy meg ne álljon újabb hat évig. Így kívánja a gazdája: a közönség.

Ez a gazda-közönség, a „tekintetes törvényhatósági bizottság“ igen nagy számmal se-reglett egybe f. hó 3-án az ősi székházba, hogy — egyéb fontos tennivalói közt — elvégezze a legfontosabbat, vagyis meghatározza: mikor legyen a mi vármegyénkben is annak a gépezetnek újrafelhúzása, t. i. a restauráció? . . .

De hogy megtartsuk rövidre szabott referádánkban a f. hó 3-án kezdődött közgyűlés menetének egymásutóját, — azon kezdjük, hogy az elnöki székét d. e. pontban 10 órakor elfoglalt főispán, *Hadik* Béla gróf, „igaz tisztelettel“ üdvözölte a közgyűlést, örömeinek adván kifejezést annak látása felett, hogy oly szép számban gyülekeztek össze az ősi terembe.

Meczner Béla biz. tag kérésére első tárgyaló tüzettel napirendre az önálló vármegye terület létesítését célzó két indítvány. Az egyiket *Kossuth* János és társai, a másikat *Meczner* Gyula és társai nyújtották be. A két indítvány annyira hasonló egymáshoz lényegére nézve, hogy reájok lehet citálni Petőfi-ből:

... egyébiránt ez egyre megy,
Különbözők csak a nevek.

A *Kossuth*-féle indítvány mellett *Meczner* Béla mondott hosszabb, az önálló magyar ipar és kereskedelmi vármegye terület létesítésére erősen kapacitáló beszédet. Ősi tanácstermünknek falai között már régen nem hangzott fel egy olyan agitatórius politikai szózat, mint volt ez az övé. Mintha még a falakon unatkozó nagy ösök is érdeklődéssel hallgatták volna, úgy tetszett.

* Sőt igen. Az előkészület megtörtént, hogy a Csebineye községben 3 tanítóval, Csértész községben szintén 3 tanítóval, Habura községben pedig 4 tanítóval működendő áll. elemi iskolák már az 1902—3 iskolai évre megnyitassanak. Következik majd a többi is annak rendje és módja szerint. Csak bizalom és türelem! Lassan megyünk messzire! Szerk.

lelkü fiai és leányai áldozatra vállalkoztak. És a hazafiai buzgóságnak meg lett az eredménye. A hol elmúlt éveken szél ingatta a fikat és a fűszálakat, most a nemzetiséget terjesztő Színművész Intézet áll, hirdetőn országnak-világnak, hogy az önnön hazájában eddig zsellérkedni kénytelenített magyar színművészség egy tulajdon házra vergődött. . . .

Nagy volt a taps, nagy volt az öröm, mely a *Prologust* kísérte, de a lelkesedés még nagyobb lett, midőn a *Prologus* után a társaság összes tagjai elénekelték Kisfaludy „Nemzeti dal“-át, azt a lelkes magyar himnusz, melynek mindenik szava megérdemelné, hogy aranybetűkkel véssék fel az iskolák falára.

Adja Isten, hogy a magyart
A félvilág uralja,
S vérel szerzett szabadsága
Soha kárát ne vallja.
Adja Isten! alkotmánya
Mindörökké állhasson
S diszlésének semmi erő
S idővész ne ártihasson.

Adja Isten, hogy a magyar
Hazáját és nemzetét
Nyelvét s ősi tulajdonit
Szeresse, mint életét!

Igy jött létre és nyitott meg az első magyar színház! A nemzeti áldozatkészség filereiből állott elő. A költő hozta létrejövéséhez a legnagyobb áldozatot, mert nemcsak fizikai és szellemi munkával állott az építők sorába, de saját vagyonából is ráköltött a növekedő falakra igen sokat.

Az id. *Meczner* Gyula-féle indítvány mellett nem kisebb hévvel szólalt fel *Wiczmány* Ödön biz. tag, közéletünknek egyik veterán harcosa, kinek, főképp közgazdasági kérdések megvitatása során, nem csekély súlylyal szoktak nyomni argumentumai a meggyőződés mérlegének lebillenésére.

Utána *Meczner* Gyula, kiemelésével annak, hogy az önálló magyar vármegye terület kérdése nem pártpolitikai kérdés, a maga és aláíró társai indítványát ajánlotta elfogadásra.

Matolai Etele, alispán, felszólalásával a *Kossuth*-féle indítványát pártolta.

Láczay Szabó László dr., biz. tag, a két indítványt, mely a célra nézve egyező, törekvés tekintetében pedig rokon, egyesíteni javasolta.

Hadik gr. főispán is a két indítvány egy-egy forrasztása mellett szólalván fel, minden oldalról helyesléssel találkozott, hogy a két homogén indítvány alapján intézessék felirat az országos kormányhoz. — Így tehát nem határidőhöz kötött, hanem csak általános-ságban, de nyomatékosan adott kifejezést a közgyűlés abbéli óhajtásának, hogy az országos kormány, tekintélyének egész súlyát latba vetve, hasson a Magyarország és Ausztria között eddig volt közgazdasági kiegyezésnek magyar érdekekből kedvezőbbé tételére, vámszükség esetén pedig az önálló magyar vármegye terület létesítésére.

Ezután még két tárgy következett: a gyámpénztári pénzek gyümölcsötetése és a *Kossuth-szobor* helykérdése.

A gyámpénztárban kezelt árvapénzeknek az 1902. évben történendő takarékpénztári gyümölcsötetését névszerint való szavazás után úgy rendezték el, hogy azokból arányosan kapjon mind az öt helyi pénztintézet, ugyszintén a sárospataki takarékpénztár is.

Vége a *Kossuth-szobor* helyének kérdése foglalkozta élénkebben a közgyűlést. *Fejes* István, *Kincsesy* Péter, *Dókus* Gyula, *Láczay* László dr., *Matolai* Etele, *Bajusz* József, (az idősebbik), *Székely* Elek, *Hornay* Béla dr. és *Hadik* gróf főispán szólottak a kérdéshez. A határozatról mai számunk első cikkelye nyújt tájékoztatást.

A tisztújító közgyűlés határnapjának f. hó 18. és a következő napjára történt kitűzése után, mivel hogy az idő már déli 12-re járt, az első napi közgyűlés véget ért.

December 18-án tehát újra restauráció.

Elválík majd, ki a vivát! és hogy: hányat ütött az óra.

Hírek a nagyvilágból.

Bolgárország fővárosában, Szófiában, lelkesedéssel veszik körül az orosz tábornokokat, kik a végből küldettek oda, hogy átalakítsák a bolgár nemzeti hadsereg szellemét.

Itó márki, a Japáni császárság főministere, Berlinbe érkezett *Vilmos* német császár látogatására.

Dél-Afrikából a harcterről legújabbban érkezett hírek is még mindig a búr tegyverek diadalairól szólnak.

Mindjárt a megnyitás után elakart számolni az építkezés költségeiről. A reá bizott 12,954 ftból még 1754 ft maradt fenn. Ezt akarta megbízói kezeihez visszazármaztatni. De a számolást csak halogatták. A megyei bizottság restelte volna elszámoltatni a becsületesség mintaképét, a derék táblalábirt, a nagyhirű költőt s tökéletesen rábizta, hogy a fennmaradt összeget gyümölcsöttesse úgy, a mint legjobbnak látja.

A fény mellett azonban ott van az árnyék, a nagyság mellett a törpeség, az angyalok fehér ruhája mellett ott leselkedik a feketeség királya, az áldás mellett az átok s a költőnek irigyei az 1836-iki zalaegerszegi vármegyei gyűlésen — fölhasználva a költő tisztelőinek távollétét — a gyanakodás hangján szólították fel a költőt a rábizott pénz elszámolására.

Kisfaludy S. a rettenetes gyanúra, a megvetés hangján válaszolt, úgy, a mint az orosz-lán nézhet a csaholó ebekre, de szívét mégis nagyon erősen találta a vád. A számadásokat rögtön benyújtotta a zalai alispánhoz, de a rágalom gyalázatos nyilat élete végéig szívében érezte, mert a vizsgáló-bizottság — talán készakarva, talán nem — több évig húzta halasztotta a vizsgálatot, a [míg a költő itt hagyott dicsőséget és méltatlan vádat és elment a csilagok honába, örök dicsőségre! Most aztán kiderült a költő ártatlansága, puritán becsületessége, melylyel a pénzeket kezelte, kiderült — későn. Az utókor megvetéssel itélte el a költő gyanúsított s hálával áldozott emlékének, a nagy ember emlékének, ki nemzete szellemi fejlődésére egész tevékeny életét áldozta. — — —

Hirek az országból.

Az országgyűlés képviselőháza, befejezván a felirati vitát, vagyis elfogadván a trónbeszédre adott feliratnak a kormánypart részéről javasolt tartalmát, üléseit készülő elnapolni, mivelhogy a honatyák sietnek haza — a vármegyei restaurációra.

Mezei Ernőt, a magyar hírlapírók rendjének egyik kiválóan érdemes tagját, az épp oly szellemes, mint alapos készütségű politikai irány-cikkelyíró, most betöltött 30 éves írói működése alkalmából lelkes óvációkban részesítik kollégái.

Thallóczy Lajos dr. hazánkfíát, a kiváló történettudóst, osztályfőnök nevezte ki a király a közös pénzügyminisztériumba, a mely állás egyenlő rangú az államtitkársággal.

Földrengés volt a múlt napokban Máramaros-vármegye Tiszamentjén, mely azonban az ijedtségnél nagyobb bajt nem okozott.

Különfélék.

Királyi adományok. Ófelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, Simon Sándorné gk. lelkész özvegyének, mikóházi lakosnak és Malvár György szekeresturi tanítónak 40—40 korona legkegyesebb adományt küldött.

Az ujévi gratulációk megváltására újból felkérjük a „Zemplén“ t. olvasóközönségét. A kik elfogadják, immár a tizenegyedik év szokása szerint, azt a szép gyakorlatot, hogy jóbarátaikat és ismerőseiket lapunk útján keresik föl a boldog-ujév kívánásával a egyszersmind bizonyos váltásösszeget az *ujhelyi árvaház-alap gyarapítására* kiadóhivatalunkhoz befizetnek: kettős célt érnek el; egyrészt, hogy a jobbara terhes ujévi üdvözlést, az illedelem megsértése nélkül, mellőzhetik; másrészt: hogy az emberi nyomor enyhítésére, *vallás különbsége nélkül*, áldozatot hoznak. Mindazokat tehát, kik a konvencionális B. u. é. k.-t magukon cipelő biléták gyártásánál többre becsülik a jótékonyág gyakorlását: most is bizalommal kérjük, sziveskedjenek váltásajukat a „Zemplén“ kiadóhivatalához annak idején eljuttatni. Mi pedig mindazok nevében is, kik új évi gratulációikat az ujhelyi árvaház javára megváltják, már ez évi utolsó, dec. 29-én, megjelenő számunkban kifejezést adunk új évi köszöntésüknek. — A „Zemplén“ szerkesztősége és kiadóhivatala ezennel megnyitják az adakozást négy koronával. — Új évi gratuláció megváltása címén *Thomán Dávid dr.* vm. ny. főorvos 2 koronát küldött az ujhelyi árvaház javára. — Eddigi gyűjtésünk tehát 6 korona.

Kinevezések. Az igazságügyminister Simon István és Kemény Géza napidijasokat a szerencsi járásbíróshoz irnokokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminister Algai Vilmos nyitrai törvényszéki aljegyzőt a homonnai kir. járásbíróshoz áthelyezte.

Esküvő. Zalay Andor t. barátunk, leghyebényei nagybirtokos, tegnapelőtt esküdtött örök hűséget Bädenben *Neilreich Hortense* kisaszonynak, néhai *Neilreich József* és neje *Bianc Adrienne* leányának. Legszivesebb gratulációink!

Teljhatalmú igazgató-főügyész. *Andrássy Dénes* gróf kifejezett kívánságához képest a kraszna-horka-váraljai uradalom lapunk útján is köztudomásra hozza, hogy *Hodinka Mihály*, Kraszna-Horka-Váralján székelő uradalmi volt főügyész, eddigi állásától a f. évi nov. hó 25-én végképp felmentetvén, nyugdíjba helyeztetett s tőle a meghatalmazás visszavonott. — Együttal mindazokkal, a kiket illet vagy érdekelhet, tudatja, hogy egyidejűleg a grófi összes uradalmak teljhatalmú igazgatójává és az uradalmi jogügyek kizárólagos képviselőjévé *főügyész Szulovszky István*, volt nagymihályi, most már kraszna-horka-váraljai lakos ügyvédő neveztetett ki s részére a szabályszerű megbízás is kézbesített.

A honvédség köréből. A honvéd tisztikar a tisztai étkezővel kapcsolatosan kaszinót is létesített, a melynek tegnap este volt a megnyitása. Ebből az alkalomból a kaszinóban hangversenyt rögtönöztek, melyen, mint meghívottak, a polgári elemekből is többen vettek részt.

Tűz a színházban. Nagy veszedelem fenyegette ma egy hete színházunkat. A karzati feljáró középső menyezetének egyik gerendája a közeli kéményesből kipattant szikrától tüzet fogott és már a menyezetet burkoló deszkákkal jókora darabon lánggal égett, a mikor hajnali 5 óra tájban a színházat takarító asszony a tüzet észrevette s a közeli rendőrségre szaladt, a honnan rendőrök futottak a veszedelem színhelyére s az elhívott városi tűzoltókkal a tüzet, még mielőtt nagyobb baj történhetett volna, sikerült eloltaniok.

Uj lap. A zempléni Krajnya fővárosában, Homonnán, f. hó 8-ával új lap indul meg

„Homonna és Vidéke“ c. alatt. Kollegiális örömmel köszöntjük. Felelős szerkesztője: *Réz László*, a „Zemplén“-nek is ékeztollú munkatársa, a ki mögött érdemes mult áll már nemcsak a hírlapírás, de a szerkesztés tekintetében is. Kiadója a társadalmi és irodalmi irányu új lapnak egy részvénytársaság, mely Homonnán könyvnyomtató műhelyt rendezett be és nyitott.

Színhámos nő. A mult héten egy jól öltözött, közepes koru, alacsony, erősen barna asszony járt Ujhelyben és szerit ejtette, hogy egy feltűnően csinos fiatal polgárleány közelibe férhessen, a kinek mézes mázos szavakkal és nagy furfanggal igyekezett fejét tele beszélni, hogy neki nősüendő fia van, a ki őt szereti s feleségül veszi, tejbé vajba fűrészt, csak hagyja itt szülei házat s kövesse őt Nyiregyházára, megjegyezvén, hogy a csábító Horváth gazdatiszt nevének vallotta magát. A leány atyja jelentést tett erről a rendőrségnek, a hol mikor vallatásra fogták, elmondta, hogy valódi neve Grün Johanna nyiregyházi lakos, a ki, mint később kitudódott, már lopás miatt is fogva volt. Majd elmeógyógyintézetbe került s onnan gyógyultan hazajöven kezdett fertelmes mesterségébe t. i. leányoknak az erkölcs utjáról való letéritésére; ámde ezuttal sikertelenül, mert rajta vesztett s tettéért bizonyára lakolni fog.

Színészet Varannón. A Lászlófi V. Bódog 12 tagból álló színtársulata — írja varannai levelezőnk — már egy hét óta játszik nálunk. Folyó hó 4-én *Malonyay Tamás*, *Füzesséry Pál*, *Lampel Nándor*, *Somogyi Izidor* és *Guzeo Frigyes* műkedvelő urak felléptével adták a „Nebántsvirág“-ot, Mülbach kitűnő operettjét. Az előadás telt házat csinált a direktornak, s a siker valóban kielégítette egy publikumot, mint az igazgatót. Erkölcsi sikere abban csúszosodott ki, hogy a műkedvelők szerepeiket a legmesszebb menő igényeknek megfelelően adták. *Malonyay* a Celestin orgonista szerepében bravurosos remekelt. Könnyed, játszi alakítása, természetes, fesztelen mozgása a színpadon oly elragadó volt, hogy nyílt jelenetekben is tömérdek tapsot kapott. Erőteltjes, kellemes baritonja pompásan kvadrált partnerje, *Lászlófi* né, lágy, kellemes, csengő hangjával, kitűnő maszka harmonikusan olvadt össze szerepe intencióival, szóval a darab erkölcsi sikere az övé volt. — *Füzesséry Pál* Chateau Quibus gróf örnagy szerepét adta, s az öreg udvarló kacagató botlásait s a rang tekintélyét természetes hűséggel állította a közönség elé. *Somogyi Loriot* örmester személyesítésében a helyzet komikumnak utólrhetetlen sikerét aratta s a darab értékét nagyban növelte. — A másik két műkedvelő mellékszerepekben működött s azokat kellő kidomborítással töltötte be. — A színészek közül *Gerő Ferenc*, a színigazgató szerepében önmagát multa felül, — *Lászlófi* né a *Denise Flavignei* zárdanővendék szerepében elragadó volt és sokoldalú szintehetségeit ez alkalommal is a legelőnyösebben mutatta be. — Szóval a kicsi, de képzett *Lászlófi* társulata megérdemli a közönség pártfogását. rl.

Tűz. Velejte községben — írja tudósítónk — a f. évi nov. hó 27-én az *Andrássy Sándor* gr. gazdasági épületeihez tartozó, a magtárral összeköttetésben álló épületrész, mely a mérsáros lakású szolgál, leégett. Veszedelem fenyegette magát a magtárt is, mely ha kigyúl, tetemes káron kívül a községet is nagy csapás érhetne volna. A kár így is mintegy 2000 korona. A tűzoltásnál közreműködők mindenesetre dícséret érdemelnek.

A Zoltán-féle csukamájolaj kedvező hatásáról a leghíresebb orvosok igen elismerőleg nyilatkoznak, mert köztudomásu dolog, hogy teljesen szaktalan és iznélküli, erősítő és tápszer, úgy felnőttek, mint gyermekek részére. Nagyon kívánatos, hogy meghonosodjék nálunk is az angol szokás. hogy gyermek eink 2—3 éves koruktól *Zoltán-féle csukamájolaj*at igyanak, miáltal a serophulotikus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak e szer neveli. Főraktár *Zoltán Béla* gyógyszerháza Budapesten.

Három menyasszony — egy lakodalom. Héja Péternek a sárospataki alsó határban levő tanyája volt színhelye az eseményszámba menő örömkalomnak. A Jászokunsgból évtizedekkel ezelőtt telepedett le Héja a sárospataki alsó határra. — F. évi nov. 26-án reggel a Kunországbán divatos szekérsorral, tüzesvérű kun paripáikon, tiz göndörhaju, szálas, barna jazyg-legény száguldott Ocskay hajdani kuruc vezér volt lakóhelyére, *Viss* községbe, hogy onnan a falunak egyik szép szőke hajdon leányát, *Bodnár János* földbirtokos és községi főbírónak kedves leányát, a házassági szertartás után magukkal elvigyék. Az esküvőn ott volt *Viss* helység apraja, nagyja mind, mert úgy a kedves menyasszonyt, mint édes szüleit az értelmes, tősgyökeres kuruc nép annyira szereti, hogy a házassulandó pár öröme nemcsak a családnak, de az egész községnek is öröme volt. Festő ecsetje alá illő pompás látvány volt a nászmenet, a mint a lovas kun legények közrefogva kísérték a bájos kuruc

arat *Viss* helységből a sárospataki rét kies ró-naságára. A tanyán már akkor ott volt a Héja Péter uram másik fia is szíve választottjával, a kit Csongrádvármegyéből, *Szentesről* hozott egy délceg szép kun leány képében, de ott volt még Héja Péter gazduramnak szintén a menyasszony leánya is. Így volt két kun és egy kuruc, összesen három menyasszony egy lakadalomban. Az itt még divatos harsonás kürttel vegyített cigányzene mellett reggelig folyt a nagy dárídó, a kuruc és kun csárdás vegyese. A szem nem győzött eltelni e látványossággal és az ember nem tudta, hogy melyik gyönyörűbb: a kun, avagy a magyar csárdás-e? A felkelő nap már bearanyozta a 70,000 kat. holdnyi róna tájékat, melyen a szorgalmas kunok tanyái szétszórtan szinte ecsetre méltó látványt nyújtottak, midőn kibúcsúzott a szép Héja-leány családi fészkeből és nyilsebesen elröpült *Kenézlőre*. . .

A dohánybevéltás Miskolcra dec. 16-ától febr. 27-ig, Rakamazon jan. 2-ától febr. 28-áig, Nagy-Tárkányon pedig jan. hó 2-ától febr. hó 19-éig fog eszközöltetni.

Budapest fejlődése. Székesfővárosunk haladása valóban rohamos, melyhez hozzájárul egyes hazafias kereskedő áldozatkészége, láthatjuk ezt ha betekintünk a Népszínház-zal szemben levő palotába, hol a néző elé messé látnivaló tárul. Egy áruház, a hol minden, mi az embernek szükséges, kapható. Csodálatos ügyességgel van itt felhalmozva a modern kereskedelem és ipar majdnem összes terméke. Van itt czipő, ruha, vászon, fehérnemű, szőnyeg, divat-, diszmu-, játék-árak, könyvek és más ezer meg ezerféle tárgy, csemege, cukorkák, sőt még egy külön buffet is, a hol a vásárlók magukat fel is frissíthetik. Ajánljuk t. olvasóinknak, hogy Budapestre való utazások alkalmával el ne mulasszák ezen újonnan teljesen alakított és megnagyobbított Párisi nagy áruházat (Kerepesi-ut 38) meglátogatni, a honnan meglepéssel és felejthetetlen jó benyomással távozik minden látogató. Kívánatra képes nagy árjegyzéket mindenkinek ingyen és bérmentve küld e világhírű áruház.

Zsir és szaloraneműeket kiváló jó minőségben piaci áron alól ajánl *Karner József* nyiregyházi hentes üzlet tulajdonos, árjegyzéke lapunk hirdetési rovatában van közöttéve.

Pinceág, 30 hordó bor elhelyezésére, kerestetik bérbe, bővebben kiadóhivatalunkban értekezhetni.

Kiadó lakás. Három, esetleg kétszobás udvari lakás azonnal leendő kibérlésre (kívánatos, hogy mennél közelebb legyen a városházához) kerestetik. Bejelentést elfogad: a „Zemplén“ kiadóhivatala.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhas folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredményt használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony Liniment“-et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Lapunk mai számából, egyéb időszerű közlemények sokasága miatt, a „Vármegyei ügyek“ c. rovat kiszorult.

Színház.

Most, hogy már a szezon második felében mozgolódunk kezd szintársulatunk is kibontakozni eddig, tanúsított rendszertelenségéből. Megelégedéssel konstatáljuk, hogy intő szavunk hatott hogy a szereplők igyekezete és szorgalma naponta összevágóbbá és így élvezhetőbbé is teszi az előadásokat.

A mult héten meglehetősen változatos estéink voltak; nem ugyan műsor dolgában, hanem inkább a vendégszereplők és az új tagok bemutatkozójában. Három estén gyönyörködtünk a balett, helyesebben „a hét repülő babák“ produkcióiban. Tánce formájában drótkon repdestek előttünk a teknika ördögös segítségével. Az első estén nem nyilvánult ugyan valamelyes nagy érdeklődés irántuk, de a másodnapi előadásra már hire futott ezeknek a levegőben libegő gráciáknak. Így történt, hogy este 6 órakor a pénztár ablakán már ott bigyészkedett a „Minden jegy elfogyott“ kijelentés.

Szintén e héten mutatkozott be az új primadonna is *Ragányi Iza* személyében, körül elmondhatjuk hogy már „prima vista“ 6 lett primadonnáink között a primissima! Kellemes megjelenés, csinos kedves arc, ügyes játék, szép

Folytatás a II. mellékleten

toalettek, üde szép hang, kellő iskola legott beajánlották a közönség rokonszenvébe. Kevesebb szerencséje volt azonban a segédszobretnek Kardos Tusikának, kinek bemutatkozása éppenséggel nem sikerült, mert elárulta, hogy énekekben és mozdulataiban ő még küzd a kezdetlegességgel. Táncával sem tudta elérni a kellő hatást.

Pénteken vendégszerepeltek Miskolcra Szelestey Elza és Feledi Boriska, a vidéki színpad két legragygóbb szobret csillaga, — továbbá Virágh Lajos komikus, is teljes sikerrel zaufolt ház előtt.

Heti rendes tudósításunk ez:

Szombaton, nov. 30-án, a „Tartalékos férj” c. bohózat ment ebben az évadban már harmadszor, meglehetősen jó előadásban, de Szelényi Ilonka mesterségesen kövérített alakjával nem érte el azt a hatást a második felvonásban, a mi Pozsonyi Juliának előbb oly jól sikerült. Előadás után, zenekíséret mellett, fesszes trikóban plasztikus idomu „repülő babák” volitáltak mintegy 10 percig a közönség nagy gyönyörűségére.

Vasárnap, dec. 1-én a „Kuruc fufang” 3 felvonásos népszínmű került színre teljesen zsufolt ház előtt. Ez estén mutatkozott be az új primadonna, Ragányi Iza, Böske szerepében. Rokonszenves megjelenésével, csinos arcával igen megnyerő volt; hangja, bár nem nagy terjedelmű, de elég csinos. Zajosan tapsolták, felvonás után pedig többször hívták a lámpák elé. Mellette igen tetszett Berlányi Vandának bájos kis parasztleánya. A vőfélyeknek mondott verses válaszában igen kedves volt. — Nagy hatást ért el Pataki Riza is a Cinka Panna rövid szerepében. — Mezeyné Boeskaynét személyesítette kiválóan. — Csiky snájdig kuruc kapitány volt, de szerepéből keveset tudott. — Remetét Papir Sándor helyettesítette Tamás diák szerepében elég jól. Szépen énekelt még Bay, mint kuruc köztit. — Előadás után a hét baba repült fehér szárnyakon, a circa 15 percig tartott előadást percekig zúgott tapsvihár követte.

Hétfőn, dec. 2-án „Dolly” ment, ez idényben másodsor, itt-ott kihagyásokkal. Pataki Riza címszerepében remek virágcsokrot kapott. Előadás után a „repülő babák” selyem empir ruhákban, serpentin táncal suhogtak a levegőben, a nagyszámú közönség viharos tetszése mellett.

Kedden, dec. 3-án, a „Kis szökevény” kellemes zenéjű operet került színre, másodsor. Az előadás összehasonlíthatatlanul jobb volt az elsőnél. Ragányi Iza (Gray) szerepében ma igen szép sikert aratott, tapsolták, ünnepelték egész este. — Ma lépett fel Kardos Tusika (Alice). Megjelenésekor azt a hatást tette ránk, hogy erős lámpaláz lephette meg, mert igen kelletlenül mozgott, táncbetétjét „odafent” megtapsolták. A többi szereplőkön is meglátszott az igyekezet és így a közönség mindvégig jó előadást élvezhetett.

Szerdán, dec. 4-én, a „Vörös talár” bemutatkozója hozott össze majdnem telt házat. A nemzeti színháznak ez az újdonsága nálunk hideg fogadtatásban részesült. Az egész darab, a francia igazságszolgáltatás moráljával foglalkozik, mindenestre érdekesen, de nem elvéve unalmasan is. — A darab meséje: Mouzon (Remete) vizsgálóbíró, hogy előléptetéshez jusson, egy gyilkossági büntet alkalmából az ártatlan Etcheper (Csiky) fogja gyanuba, s őt különféle — a bírói funkcióval össze nem egyeztethető módon faggatja sőt erőszakolja, hogy a sötét bünt magára vegye. Majd Etcheperet nejt, Yanettát (Mezeiné) fogja vallatóra vallatásánál feltárja 10 év előtti bűnét, hogy t. i. bűnös hajlandóságból egy lopásnak bűnrészesé volt. Ezzel igyekszik az asszonyt a férj terhére teendő valamásra rábíri. Etcheper, Yanett bűnösségéről mit sem tudva, vele a legboldogabb házasságban élt, melyből két fiu gyermek is származott. Az esküdtsek Etcheper felmenti a gyilkosság vádjáról, ki azonban megtudva neje régi bűnét, megvetéssel üzi őt el magától és gyermekeitől. Mouzonnak a reklámhajtás és Mondoubleau (Gulyás) képviselővel való összekötése, az előléptetést meghozzák ugyan, de Yanett elvesztett boldogságáért boszút áll rajta: leszúrja és evvel e dráma véget ér. — A szereplők közül: Remetének jutott az oroszlanrész, ki hideg cinizmussal személyesítette a vizsgálóbíró. — Csiky igen jól mutatta be a sokat sanyargatott, ártatlan Etcheper. — Mezeyné a feláldozó hitvest, majd a családi boldogságától megfosztott anyát s végül a bosszuálló nőt nagy hatással játszotta mindvégig — A többi szereplők közül még Tábori (főügyész) és Gulyás (Mondoubleau) járultak nagy mértékben az est sikeréhez. — Dobó az elnök szerepében nem volt megfelelő.

Csütörtökön, dec. 5-én, a „Vörös talár” másodsor, üres ház előtt, de az előbbihez hasonló jó előadásban.

Pénteken, dec. 6-án, Feledi Boriska, és Szelestey Elza primadonnák meg Virágh Sándor komikus, a miskolci színház tagjainak és Sarlay Kornél fellépésével „San Toy” kínai operett hozott össze zsufolt házat. Ez estén láthatta Mezei, hogy menyire becsüli az ujhelyi közönség a művészetet s jó szereplők mellett mennyire tud lelkesedni a színészetért, még felélt helyárok mellett is. A fényesen sikerült előadás egy igazi élvezetben részesítette és a legjobb hangulatban tartotta össze mindvégig a nagyszámú közönséget. Óriási tapsvihár és élénk zúgott fel mindenfelől a két kiváló primadonnának, sőt az orkeszterből két szép virágcsokorral is kedveskedtek tisztelői. — A címszerepet Feledi Boriska játszotta sok bájjal és kedvességgel, szép, tiszta hangja s remek toaletti kiválóan hódítottak mindenfelé. — Szelestey Elzát (Dudley) szerepében nagy óvációkban részesítette a közönség, s azt a hatást gyakorolta ránk, mintha a tavaly itt szerepelt művésznőt a közönség most is magáénak szeretné vallani; szép játékaival, remek táncbetéteivel is, fényesen igazolta, hogy művészi ambícióval mennyire lehet haladni egy röpké év alatt is. Virágh Lajos Csulija szintén igen tetszett; kuplét számtalanszor megújrázták. — Sarlay Kornél (Konzul) szerepében mutatta be intelligens játékát; Kardos Tusika (Poppie) játékában ma bátrabb volt, gyenge hangja és táncá azonban ma sem érvényesült; Pataki Riza, Berlányi Vanda, Cs. Radó Rózi bájos kínai nők voltak; Tábori (Jenho) Remete (Tucker hadnagy) Horváth (Bobbie), Dobó (Császár) derekasan megállták helyüket szerepeikben. Rendezés, kosztümök, zenekar: kifogástalan volt.

Szombaton, dec. 7-én, „Nebántsvirág.” Melyről azonban, mint a többiekéről is, majd a jövő számban.

Irodalom.

Ingyenes karácsonyi ajándék! Hát ez bizony egy kissé furesán hangzik a mai pénzhiányos világban. Pedig igaz! A Pesti Napló Magyarországra legrégibb és legelőkelőbb napilapja kedveskedik vele előfizetőinek. Áll pedig ez az ajándék egy értékes kötetű és gyönyörű díszműből, a *Költők Albuma*-ból, a mely közel félszáz költő műveiből közöl válogatott szemelvényeket, költészetünk gyönyöreit, lelki gyönyörűségét minden művelt magyar embernek. A díszmű, mely először a Lampel Róbert es. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadásában (50 korona bolti áron) jelent meg, s a melyet Radó Antal dr. a Kisfaludi-társaság tagja szerkesztett, Pesti Napló ez új kiadásában a tavalyi Himfy Albumnál jóval nagyobb formában, gazdagon illusztrálva és rendkívül díszes, jelentékenyen bővített kiadásban fog megjelenni. A költők Albumát a Pesti Napló új kvartkiadásában minden állandó előfizető karácsonyi ajándékkul megkapja. Es megkapja díjtalanul az is, aki ez év bármely napjától egy félévre megszakítás nélkül fizet elő a Pesti Naplóra.

Révai-Kalendárjóm. Érdekes füzet jelent meg e címen. Az eleje naptár és jegyzőkönyv, azután cikkeket következnek írókról és irodalmi kérdésekről, végén gyakorlati tanácsadót találunk irodalmi és könyv-dolgokra nézve. Az irodalmi részben az év fő irodalmi eseményeiről van szó a Magyar Remekírók most készülő nagy kiadásáról. Eötvös József br-ról a kinek munkái most indulnak meg teljes kiadásba összegyűjtve. Szellemes, finom kis essay-k is vannak a könyvben. Írók írókról. A kötet végén a modern irodalom jegyzéke. Az érdekes kis kötet érdekessége az is, hogy a Révay Testvérek Irodalmi Intézet ingyen küldi meg vásárlóinak. Párisias gondolat ez a kis évkönyv, mely most lépett második évfolyamába.

A Magyar gazdaközönségnek. Gyakorlati használatosság, és mindeneai követelményeknek megfelelően van szerkesztve a „Lévay-féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” mely az 1902-ik esztendőre most jelent meg. Ungváron. A gazdaközönségnek, a gazdatisztnak első följegyzési és számadási könyve ez, melyet állandóan magával hordhat és a hol a gazdaságban előfordul minden esetet és ügyletet a megfelelő rovatban azonnal följegyezhet. A Lévay-féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” a gyakorlatban annyira bevált hogy ma már nélkülözhetetlen eszköze minden gazdának és gazdatisztnak. Ára díszes, erős vászokötésben 2 kor Postai szállítással 2 k 10 f. A zsebben könnyen elfér, nem terhes és nem túltömött. Kapható Újhelyben is Lóvy A. könyves boltjában.

A könyvverűek. „Az Egyetemes Regénytár” most Ohnet György „Könyvverűek” című regényt hozza. Huszonkettedik műve a francia irodalom eme nagy mesterének, mely az Egyetemes Regénytárban megjelent. Ez bizonyítja legjobban mennyire megkedvelték a magyar olvasók az Ohnet-féle regényeket. Az új regény, mint az Egyetemes Regénytár XVII. évfolyamának 1-3. kötete díszes piros vászokötésben Singer és Wolfner kiadásában (Andrássy-út 10.) jelent meg. Egy-egy kötet ára egy korona. Már kapható Lóvy Adolfinál is Újhelyben.

Egyesületi élet.

A „sátoralja-ujhelyi szegény izr. iskolás gyermekeket segítő egyesület” ünnepe.

(k.) Hovatovább beköszönt a tél s vele együtt a szegények réme: a nyomor, a nélkülözés. Hány szegény család szívét remegteti meg a kétségbeesés nagy kérdőjele, hogy mily sanya-

ruságot hoz számukra a tél... Az emberi jótékonyosság, eme meleg sugár a hóvilágban könyörülettel lesz-e nyomoruk iránt? Hát a nyomorgó családnak nyomorgó gyermeke? ... Mit vár ez a téltől?

A felebaráti eszméket, az emberbaráti jótékonyt ugyan elvetette a szivekbe a mult század. A jelen századnak, mely a viláosság jegyében született, kell ezeket nagygyá nevelni, gyümölestermő fává, hogy a társadalomban a nyomor enyhítésének eszköze legyen.

Ezt teljesíti városunkban a „szegény izr. iskolás gyermekeket segítő egyesület”, mely immáron huszonhat éve gyakorolja az emberi érzés megnyilatkozásának legszebb művét: a jótékonyt. A jótékonyt ott, a hol szükség van rá, hol a nyomor rideg szele besivít a ház ablakán, felszárítja a könyeket, meggyógyítja a szülők sajgó sebeit, az árvák végtelen keservét.

Az a lélekemelő ünnepség, melyet vasárnap, dec. 1-én a „szegény izr. isk. gyermekeket segítő egyesület” ült, a szeretetnek, a szíveknek az ünnepe volt, mely a tél küszöbén mintegy száz szegénysorsú iskolás gyermeket látott el jó meleg ruhával 1270 korona értékben.

Ki tudná annak a hálaérzetnek értékét megbecsülni, mely annak a sok gyermeknek arcáról lesugárzott, hiszen oly végtelen volt az öröm, mely egykoron a testvéri szeretetnek olyan forrása leend, a melyből az emberi társadalom számára csak áldás fakad!!

Ugyanitt említjük meg, hogy az ünnepies ruhakiosztás megtörténte után a jótékony egyesület választmányi gyűlést tartott, melynek legfőbb tárgyát kozmai Kun Frigyesnek, az egyesület nagybuzgóságu elnökének lemondása képezte. A gyűlés határozatából küldöttség kereste fel a leköszönt elnököt, kit sikerült rábíri, hogy lemondását vonja vissza.

A tűzoltóság köréből. Az utóbbi időkben az ujhelyi önkéntes tűzoltóság vezetése és működése ellen a nyilvánosság előtt több támadás történt, a mi Dókus Gyula elnököt és Juhász Jenő főparancsnokot lemondásra készítette. Ezek a körülmények tették szükségessé, hogy a polgármester ebben a fontos kérdésben értekezletet tartson. Az értekezlet — melyen Székely Elek polgármesteren kívül Juhász Jenő főparancsnok, Schön Miksa főparancsnok-helyettes, Kincsesy Péter, Widder Gyula, Szőlősi Artur, Székely Imre, Schmidt Lajos rkapitány és Pataki Miklós főjegyző vettek részt — e hó 6-án délután tartották meg. A beható tanácskozásnak az lett az eredménye, hogy a polgármester a tűzoltó-egyesület évi dotációjának 7200 koronára való felemelése, a fizetéses tűzoltóknak egy felügyelővel való szaporítása, a mostani önkéntes tűzoltó-egyesület feloszlása és újalakulása, a tűzoltó-örtorony helyreállítása, annak a város majornal, honvéd- és esendőrlaktanyával, rendőrséggel és parancsnokokkal telefonutján való összekötése, a város több pontján tűzjelzők létesítése, az örtanyán két pár lónak állandóan való tartása és egy szakasz honvédek tűzoltási célokra való felhasználásának kieszközölése céljából közelebb elterjesztést fog teg tenni a város képviselőtestületének. A mig ezen kérdések fölött a közgyűlés határozni fog, a polgármester kérelmére az elnök és főparancsnok tisztségeiket ideiglenesen megtartják.

A városi kaszinó közgyűlése. A városi kaszinóban e hó 1-én Dókus Gyula elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartottak, melyen az elhunyt Mattyasovszky Kálmán alnök helyébe közfelkiáltással Kossuth János dr. köz- és váltó ügyvédöt választották meg.

Értesítés.

A „Sátoralja-ujhelyi statusquo izr. anyahitközség” kebelében az 1902-4. években működendő képviselőtestület választása folyó december hóban fog megejtenni. E célból a szavazásra jogosult hitk. tagok névjegyzéke összeállított és az Alapszabályok 19. §-a értelmében december 4-étől 13-áig a hitközség titkári hivatalában közzemlére van kitéve a végett, hogy az esetleges felszólamlások ugyanezen határidő alatt annál is inkább benyujtassanak, mivel későbbi felszólamlásoknak helyt adni nem lehet.

Kelt a hitk. előjáróság 1901. dec. 4-iki üléséből.

Zinner Henrik, elnök.

A tokaji iparos ifjuság f. hó 26-án, a nagytokaji polgári kör helyiségeiben, zártkörű táncmulatságot rendez. A jövedelem fele részben a Kossuth-Lajos-szobor alapjára és fele részben a „nagytokaji polgári kör” könyvtára javára fordítatik.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

Rovatvezető: Molnár Gyula. —
Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendők.

A tanítói nyugdíj-törvény revíziója.*

— Két cikkely. —

I.

A közeljövőnek egyik kétségen kívül fontos feladata lesz nyugdíjtörvényünk revíziója.

Nap-nap mellett meg-megújuló közóhaja ez a tanítóságnak. És ezen óhaj jogosultsága logikailag igazolható is az emberi szivben rejlő aggodalmak által, amelyek a magunk munka-képtelensége és családjunk hátramaradása esetére kötelességszerű gondoskodásra ösztönöznek.

Amily sok üdvös újítást tartalmaz az 1891. évi XLIII. t. c. nyugdíj-ügyünk rendezése tekintetében, olyannyira meglátszik azon az is, hogy kellő előkészítés nélkül, úgy mondhatnók, novel-lárisan készült az, és éppen azért talán arány-talannal sok is annak a tanítóság zömére, egész egyetemességére nézve sérelmes pontja.

Eppen ezért várva várja a tanítóság a törvénynek legközelebbi revidálását.

Es teljes joggal reméli, hogy a midőn az illetékes körök figyelmét méltányos kivánságaira felhívja, meghallgatásra is fog találni.

Hiszen ma, midőn nyomoruságos helyze-tünket olyan szeretetteljes részvétellel kíséri kul-turügyeink nemeslelkű vezére, s a midőn nap-nap után, szebbnél-szebb módon jut kifejezésre ministerünknek irányunkban táplált meleg ro-konszenve: egy percig sincs okunk borús két-kedéssel tekinteni abba a jövőbe, amelybe egy szép ígérletében már belevetette ragyogó suga-rai a szerető atya gondoskodó figyelmé.

A nyugdíjtörvény revíziójának a tanító-világban e sokat hányt-vetett kérdésnek megoldásánál azonban mindazon vérmes remények aligha nyerhetnek kielégítést, amelyeket egye-sek szerénytelenül fűztek hozzája.

Sokat olvashattunk a „Néptanítók Lapja“ múlt évfolyama egyes számaiban azon combiná-tiókról, a melyekkel kapcsolatban tárgyalták egyesek felületesen, naiv jóhiszeműséggel ezt a fontos kérdést, holott tudvalevő dolog, hogy egy matematikai számításokon alapuló intéz-ménynyel szemben a rideg számadatokon ugyis megtörik minden oktanul vérmes törekvés.

Eppen ennek tudatában redukálom én az én kivánságaimat a minimális alapra. Nem óhaj-tok többet, mint amennyi az én hozzávetőlege-sen helyesnek tartott számításom szerint feltét-lenül el is érhető.

Es hiszem, hogy a revízió alkalmával az 50⁰-os járulékláb redukálása a szolgálati idő leszállítása, a tíz évi szolgálat előtt való nyug-díjképesség tekintetében nyilvánuló közóhajok kielégítést fognak nyerni.

Ezeknél pedig nem kevésbé tartom fon-tosnak azt, hogy mindenekelőtt ne a 21 illetve 20 éves korhoz legyen kötve a nyugdíjintézetbe való felvétel, hanem korra való tekintet nélkül, tekintessék állásra lépése napjától kezdve a nyugdíjintézet tagjává minden tanító, s főlvétele a választás, illetve a kinevezetással kapcsolat-ban hivatalosan eszközöltessék.

Jelen viszonyaink között ugyanis önként a tanító nem is 40 hanem 45-46 évi működés után léphet csak teljes fizetésével fölről összeg-gel nyugdíjba; — mert a 18-19 éves tanító (tanítónő) a nyugdíjintézetbe való főlvételehez megkivánt kor eléréseig már 1-3 évet eltölt, a pályán, mely működése nyugdíjigénye szem-pontjából reá nézve elveszett. A 20 illetve 21 éves kortól 60-61 éves korig eltöltött 40 évi szolgálat után pedig megint e törvény ama sza-kasza áll utjában teljes fizetéssel való önkén-tes nyugdíjba vonulásának, a mely kimondja, hogy „életük végeig élvezendő rendes nyug-díjjal azok távoznak tanítói állomásukról kik életük 65 évét betöltötték“ (L. 1891. évi XLIII. t. c. 2. §.) Tehát 60-61 éves kora után a 65. életév eléréseig még 4-5 évet kénytelen működni, ha csak terhes hivatása rögs útján már korábban meg nem állítja valamely szervi baja, a mely aztán csak keservesebbé teszi a szűk nyugdíj mellett való tengődést.

Ezenkívül a revízió alkalmával egy országos mozgalom eredményeként hazai tanítóságunk azon túlnyomó többségén esett mostoha elbánás enyhítését is remélem, melyben az 1891. évi nyugd. revízió alkalmakor a kántortanítók ré-szesültek, kiknek tanítói nyugdíjigényük meg-állapításával a kántori fizetésük figyelembe nem

* Irta és felolvasta a „Zemplénvármegyei Tanító-egyesület“ Nagy-Mihályon tartott közgyűlésén Mihályffy József.

vetetett, illetve ott, ahol a tisztán tanítói fi-ze-tés kideríthető nem volt, a törvény szellemében összefizetésük felében állapított meg nyugdíj-igényük.

Eltekintve minden humanus szemponttól, mert hiszen ezen eljárás éppen azon ezreket sújtotta, kiknek a sors a nélkülözésből és ke-serűségből (a karcgabona, párbér stb. révén) amugy is eleget juttat — már azon alapon is kell, hogy valami módon enyhíthessék a sors-nak ezen súlyos csapása, mert az a 15000 vagy még tekintélyesebb számú tanítótársunk, a ki elvégre talán 800-1000 koronás tisztán tanítói állásból lép, anyagi helyzetének javítása remé-nyében 1000-1400 koronás kántortanítói ál-lásra, a ki, mint ilyen kettős hivatalt tölt be valamely exponált, elhagyatott falucskában, melynek lakói előtt azonban egyaránt magasz-tol mindkét hivatala, — ezen kettős tehervise-léssel szemben csak nem érdemli meg azt, hogy nyugdíjigény tekintetében alacsonyabb fokra he-lyeztessék annál a kartársánál, a ki esetleg 800-1000 koronás fizetéssel ugyanott tisztán tanítói minőségben működik. Az összjövedelem-nek a nyugdíjigény megállapításakor a felezése már azért sem igazságos, mert — tekintetbe véve az időt, mit a kántortanító az iskolában és a kántorság szolgálatában eltölt, legfeljebb olyan arányu megosztás mutatkoznék hozzáve-tőleg helyesnek, a mit számokban kifejezni így lehetne, hogy 5:1. Viszont ez a kántori teendő gyakran oly terhes, hogy sok tanító életét nem is az iskola, hanem a kántori funkció rövidíti meg.

Pedig egyelőre a tanítói és kántori állások, vidéken, 3-400 lakost számláló községekig evi-dens dolog, hogy elválaszthatlanok. Hisz látjuk, hogy az állami tanítói állások is igen gyakran „kántortanítói állások. Es rendes körülmények között bizony a kántorság kevésbé dehonosztáló a tanítóra nézve, mint akár a selyemhernyó-tenyésztés, a nadály- és rovarfogdosásnak egy időben erősen propagált foglalkozásai, és — be kell ismernünk — nyomoruságos fizetéseink mel-lett a falusi tanítóra nézve, mint jövedelmi for-rás, szinte nélkülözhetetlen. Mert ha ma minden tanítót a kántorságról való lemondásra kényszerí-tenének, egyik-másik a megélhetés kényszeré-ben talán a különben tiszteletreméltó eszmadia-mesterség üzésére volna utalva.

CSARNOK.

Hűség a hűtlenségben.

Irta: Mok Ferencé.

Nem mese ez, de igaz történet és azért nincs is benne semmi regényesség, semmi fan-tasztikus. Régen hallottam, talán még gyermek-koromban...

I.

Budapesten, egy katonatiszti bálon talál-koztak először. Margit tizenhét éves, babaszerű, hamvaszöke haju leány; Darvas Béla főhad-nagy a 10-ik sz. huszárezrednél — erősen barnahaju, komoly szemü ifju. A rövid báléj ele-gendő volt arra, hogy a két ifju sziv találko-zék. S a midőn a tüdéréjt virradat követte, a leány tisztában volt avval, hogy csak Darvas Béla felesége lesz, senkié másé. Érintetlen, tiszta szivébe a szerelem minden varázstartalmával tartott bevonulást...

Az azelőtt még mulató főhadnagy is cse-ndes álmódzó lett. Lelki szemei előtt mindig Margit üde alakja lebegett. Az ifju érezte, hogy mily igaz szerelem fűzi őt ahhoz a szép leány-kához — és most az ő szivét is egy vágy do-bogtatta: magáénak mondhatni az imádott, ked-ves lényt.

A báléj óta majd a korzón, majd a vá-rosligeti jégpályán, vagy valamely premiére al-kalmával a színházban találkoztak. — Egy an-gol vendégművész elő felléptekor Margit, nagynénjével egy földszinti páholyban ült. Es ebben a felhomályos pánolyban tárták föl egy-más szivét Darvas és Margit. Az ifju megszo-ritotta a leány kezét: erős, becsületes fogadalom beszélt a kézszeritátságból. A leány meg esküt tett: örök hűségre, állhatatosságra.

II.

Azóta három év telt el. Pogány Margit Z... megyének ünnevelt szépsége lett. Bálak, mulatságok alkalmával az udvarlók egész se-rege vette körül a szép leányt, de az hideg, tartózkodó volt minden férfivel szemben. Dar-vas Béla, forró szerelmet lehelő levelei képez-ték a leány minden örömét, reményét. — Mar-git egy bizalmas órájában megvallotta apjának Darvas iránt érzett szerelmét, s meggyőnta azt is, hogy az ifjunak nevével becsületlenül egybe nincs, az öreg ur, ki vagyona, zilált állapota miatt sok gonddal élt, de mit a világ előtt leánya kedvéért titkolni kellett, mig kedvence kipírult

arcát simogatta, titkon azt gondolta: Bohó le-ányálmok! Mihelyt egy komoly kérő jelent-kezik — el lesznek felejtve!

Es úgy is történt. Egy tavaszi napon né-gyes fogaton beállított Tihanyi Gyula, gazdag földbirtokos. S Margitnak hízelt a szép fiu szerelmes udvarlása, elbódította a nagy vagyon, a fényes név. Önzése, nagyravágyása győzött szive nemes érzelmén, elfeledte esküit hűség-ről, állhatatosságról és örök szerelemről. Apja unszolásának végre engedett s Tihanyi felesége lett.

III.

B... vármegyében rakott fészket az ifju pár. Tihanyi forró szerelemmel vette körül ifju ne-jét. De az asszony hideg, közömbös maradt. A leggyöngédebb csók, ölelés sem tudta fel-melegíteni, mosolygóvá tenni Margitot.

Esküvője után, midőn az elbódulás után valóra ébredt, lelkén ónsullyal nehezedett hit-szegése.

Es midőn szöke feje férje keblén pihent, odalopódzott közéjük Darvas Béla képe s Mar-git ilyenkor idegesen, sápadtan bontakozott ki férje karjaiból. Tihanyi nem érezte, hogy a fe-lesége szive nem az övé és soha nem is dobo-gott érte. A közönyt, hidegséget női tartó-zkodásnak hitte.

Es teltek az évek. Margitnak két szép gyermeke volt. S olyankor, midőn a gyermek-kacaj felesendült, vagy nyakán érezte a puha kezecek gyöngéd ölelését — pillanatra feledte szive örült dobogását, mely mindig álmában és ébrenléttében egyaránt, Darvas Béla után vágyott. A lelke mindig visszasírta az elvesz-tett, az eljátszott boldogságot. Most, midőn már asszony volt, midőn a más feleleőge lett, tudta csak meg, mennyire szereti és szeretette Darvas Bélát. A pillanatnyi elvakulást hosszú évek gyötrelme, egy szerelmes asszonysziv minden búja, keserősége követte. Ha Béla volna az ura, mily örült ölelésben, észbontó csókokban tudná szerelmének minden szenvedélyét a szeretett férjre pazarolni — mig így...? S keserűen ka-cag az asszony, neveti önmagát és balsorsát.

A férj nem gondolt neje árulására, a sziv hitszegő, vétkes árulására, bizott a feleségében. — Bizott addig, mig egy véletlen kezeibe nem játszotta Darvas Béla fényképét és Mar-githoz írott néhány levelét. A férj szivét mintha halálos döfés érte volna. Tombolni, ölni szre-tett volna és... nyugodt maradt! Nyugodt, gyermekei miatt, kiken rajongó szeretettel csün-gött. Íróasztalába zárta a fényképet s a levele-ket. Nem esinált jeleneteket s modorát sem változtatta Margittal szemben.

(Vége köv.)

Városi és községi ügyek.

* A rendőrkapitány havi jelentéséből.

A rendőrkapitány november haváról szóló je-lentése szerint Ujhely városban a személy- és vagyonbiztoság általában kielégítő volt, mert az előfordult büncselekmények nagyobb része nem volt olyan természetű, a mely a közbizto-ságot veszélyeztette volna. Lopás vétsége 13, lopás büntette 4 esetben fordult elő; egyéb büncset vagy vétség volt 12, illetőleg ennyiszor fogatosított nyomozás. Ezen esetek között olyan, melyet akár nagyságánál, akár érdekes-ségénél fogva külön kellene felemlíteni, nem történt. Kihágási ügy elintéztetett 67. Tűz egy esetben fordult elő (Mráz Antal Csillag-utcai háza.)

* Rovna község díszesen épült új isko-láját e napokban adta át magasztos rendelte-tésének. Ez az iskola is Kula István körjegy-zőt vallja alkotójának. Körjegyzők! Kövessétek e szép példát!

Vármegyei Hivatalos Rész.

137. eln. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
Körlevél.

Minden bizottsági tagnak és tisztviselő-nek ezennel tudomására juttatom, miszerint a T. Vármegye Törvényhatósági Bizottsága e mai napon tartott közgyűlésében a vár-megyei tisztújító szék megtartását e f. évi decembér hó 18-ik és szükség esetére követ-kező napjaira tűzte ki.

Ezen tisztújító közgyűlésen már az 1902. évre legujabban összealkotott névsorba felvett ugy legtöbb adót fizető, mint választott tör-vényhatósági bizottsági tagok és az 1886. XXI. t. c. 51. §-ában megjelölt tisztviselők — ha már megválasztattak — birnak szava-zati joggal.

Felh
vármegye
valamely
hogy kel
kik pedig
selői és t
egyszerű
napjának
ispán öm
sák be.

Köz
után foly
albizottsá
zat-lapok

I. A
a követk
rássy Sár
Meczner

István 5
ujra meg

II. A

III. A
Ezek köz

IV. A

V. B

VI. A
és pedig:

2) az uj
nagy Mihá
nai, — 7
járásba.

VII. A

3 évre

VIII. A

tag, 6 év

IX. A

2 póttag,

X. A

szolga-sz
lasztmány

XI. A

rásba és

2 tag, 3

XII. A

6 évre.

XIII. A

zottság 4

XIV. A

6 évre.

XV. A

4 tag, 3

XVI. A

választmár

XVII. A

ügyelő vá

XVIII. A

járásonkir

XIX. A

mány eln

Kelt

A fo

zólak kil

és igazítá

tétetik, I

megyei s

máskor v

A X

hogy bo

járásba é

(egy-egy

a másik

nevezni.

A

mert an

alá. —

a X

nálatban

választm

tes kilép

Kel

25990 sz

A

folyó évi

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

Rovatvezető: Molnár Gyula. —
Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendők.

A tanítói nyugdíj-törvény revíziója.*

— Két cikkely. —

I.

A közeljövőnek egyik kétségen kívül fontos feladata lesz nyugdíjtörvényünk revíziója.

Nap-nap mellett meg-megújuló közóhaja ez a tanítóságnak. És ezen óhaj jogosultsága logikailag igazolható is az emberi szívből rejlő aggodalmak által, amelyek a magunk munkaképtelensége és családjunk hátramaradása esetére köteleességszerű gondoskodásra ösztönöznek.

Amily sok üdvös újítást tartalmaz az 1891. évi XLIII. t. c. nyugdíj-ügyünk rendezése tekintetében, olyannyira meglátszik azon az is, hogy kellő előkészítés nélkül, úgy mondhatnók, novelárisan készült az, és éppen azért talán aránytalanul sok is annak a tanítóság zömére, egész egyetemességére nézve sérelmes pontja.

Eppen ezért várva várja a tanítóság a törvénynek legközelebbi revízióját.

Es teljes joggal reméli, hogy a midőn az illetékes körök figyelmét méltányos kívánságaira felhívja, meghallgatásra is fog találni.

Hiszen ma, midőn nyomoruságos helyzetünk olyan szeretetteljes részvételt kíséri kulturügyeink nemeslelkű vezére, s a midőn nap-nap után, szebbnél-szebb módon jut kifejezésre ministerünknek irányunkban táplált meleg rokonszerve: egy perőig sincs okunk borús kétkedéssel tekinteni abba a jövőbe, amelybe egy szép ígérőben már belevetette ragyogó sugarait a szerető atya gondoskodó figyelmé.

A nyugdíjtörvény revíziójának a tanítói világban e sokat hányt-vetett kérdésnek megoldásánál azonban mindazon vérmes remények aligha nyerhetnek kielégítést, amelyeket egyesek szerénytelenül kizártak hozzája.

Sokat olvashattunk a „Néptanítók Lapja“ múlt évfolyama egyes számaiban azon kombinációkról, a melyekkel kapcsolatban tárgyalták egyesek felületesen, naiv jóhiszeműséggel ezt a fontos kérdést, holott tudvalevő dolog, hogy egy matematikai számításokon alapuló intézményről szemben a rideg számadatokon ugyanis megtörik minden oktanul vérmes törekvés.

Eppen ennek tudatában redukálom én az én kívánságaimat a minimális alapra. Nem óhajtok többet, mint amennyi az én hozzávetőlegesen helyesnek tartott számításom szerint feltétlenül el is érhető.

Es hiszem, hogy a revízió alkalmával az 50⁰-os járulékláb redukálása a szolgálati idő leszállítása, a tíz évi szolgálat előtt való nyugdíj-képeség tekintetében nyilvánuló közóhajok kielégítést fognak nyerni.

Ezeknél pedig nem kevésbé tartom fontosnak azt, hogy mindenekelőtt ne a 21 illetve 20 éves korhoz legyen kötve a nyugdíjintézetbe való felvétel, hanem korra való tekintet nélkül, tekintessék állásra lépése napjától kezdve a nyugdíjintézet tagjává minden tanító, s főlvétele a választás, illetve a kinevezéssel kapcsolatban hivatalosan eszközöltessék.

Jelen viszonyaink között ugyanis önként a tanító nem is 40 hanem 45-46 évi működés után léphet csak teljes fizetésével fölről összeggel nyugdíjba; — mert a 18-19 éves tanító (tanítónő) a nyugdíjintézetbe való főlvételehez megkívánt kor eléréseig már 1-3 évet eltölt, a pályán, mely működése nyugdíjigénye szempontjából reá nézve elveszett. A 20 illetve 21 éves kortól 60-61 éves korig eltöltött 40 évi szolgálat után pedig megint e törvény ama szakasza áll utjában teljes fizetéssel való önkéntes nyugdíjba vonulásának, a mely kimondja, hogy „életük végeig élvezendő rendes nyugdíjjal azok távoznak tanítói állomásukról kik életük 65 évét betöltötték“ (L. 1891. évi XLIII. t. c. 2. §.) Tehát 60-61 éves kora után a 65. életév eléréseig még 4-5 évet kénytelen működni, hacsak terhes hivatása rögs útján már korábban meg nem állítja valamely szervi baja, a mely aztán csak keservesebbé teszi a szűk nyugdíj mellett való tengődést.

Ezenkívül a revízió alkalmával egy országos mozgalom eredményeként hazai tanítóságunk azon túlnyomó többségén esett mostoha elbánás enyhítését is remélem, melyben az 1891. évi nyugd. revízió alkalmakor a kántortanítók részesültek, kiknek tanítói nyugdíjigényük megállapításával a kántori fizetésük figyelembe nem

* Irta és felolvasta a „Zemplénvármegyei Tanító-Egyesület“ Nagy-Mihályon tartott közgyűlésén Mihályfi József.

vétetett, illetve ott, ahol a tisztán tanítói fizetés kideríthető nem volt, a törvény szellemében összefizetésük felében állapított meg nyugdíjigényük.

Eltekintve minden humanus szemponttól, mert hiszen ezen eljárás éppen azon ezeket sújtotta, kiknek a sors a nélkülözésből és keserűségből (a karegabona, párbér stb. révén) amugy is eleget juttat — már azon alapon is kell, hogy valami módon enyhíthessék a sorsnak ezen súlyos csapása, mert az a 15000 vagy még tekintélyesebb számu tanítótársunk, a ki elvégre talán 800-1000 koronás tisztán tanítói állásból lép, anyagi helyzetének javítása reményében 1000-1400 koronás kántortanítói állásra, a ki, mint ilyen kettős hivatalú volt be valamely exponált, elhagyatott falucsukában, melynek lakói előtt azonban egyaránt magasított mindkét hivatala, — ezen kettős teherviseléssel szemben csak nem érdemi meg azt, hogy nyugdíjigény tekintetében alacsonyabb fokra helyezessék annál a kartársánál, a ki esetleg 800-1000 koronás fizetéssel ugyanott tisztán tanítói minőségben működik. Az összjövedelemnek a nyugdíjigény megállapításakor a felezése már azért sem igazságos, mert — tekintetbe véve az időt, mit a kántortanító az iskolában és a kántorság szolgálatában eltölt, legfeljebb olyan arányu megosztás mutatkoznék hozzávetőleg helyesnek, a mit számokban kifejezni így lehetne, hogy 5:1. Viszont ez a kántori teendő gyakran oly terhes, hogy sok tanító életét nem is az iskola, hanem a kántori funkció rövidíti meg.

Pedig egyelőre a tanítói és kántori állások, vidéken, 3-400 lakost számláló községekig evidens dolog, hogy elválaszthatlanok. Hisz látjuk, hogy az állami tanítói állások is igen gyakran „kántortanítói állások. Es rendes körülmények között bizony a kántorság kevésbé dehonosztáló a tanítóra nézve, mint akár a selyemhernyó-tenyésztés, a nadály- és rovarfogdosásnak egy időben erősen propagált foglalkozásai, és — be kell ismernünk — nyomoruságos fizetéseink mellett a falusi tanítóra nézve, mint jövedelmi forrás, szinte nélkülözhetetlen. Mert ha ma minden tanítót a kántorságról való lemondásra kényszerítenének, egyik-másik a megélhetés kényszerében talán a különben tiszteletreméltó eszmadiamesterség üzésére volna utalva.

CSARNOK.

Hűség a hűtlenségben.

Irta: Mok Ferencé.

Nem mese ez, de igaz történet és azért nincs is benne semmi regényesség, semmi fantasztikus. Régen hallottam, talán még gyermekkoromban...

I.

Budapesten, egy katonatiszti bálon találkoztak először. Margit tizenhét éves, babaszerű, hamvaszöke haju leány; Darvas Béla főhadnagy a 10-ik sz. huszárezrednél — erősen barnahaju, komoly szemü ifju. A rövid báléj elegendő volt arra, hogy a két ifju szív találkozzék. S a midőn a tüdéréjt virradat követte, a leány tisztában volt avval, hogy csak Darvas Béla felesége lesz, senkié másé. Érintetlen, tiszta szívébe a szerelem minden varázstartalmával tartott bevonulást...

Az azelőtt még mulató főhadnagy is csendes álmodozó lett. Lelki szemei előtt mindig Margit üde alakja lebegett. Az ifju érezte, hogy mily igaz szerelem fűzi őt ahhoz a szép leánykához — és most az ő szívé is egy vágy dobogtatta: magáénak mondhatni az imádott, kedves lényt.

A báléj óta majd a korzón, majd a városligeti jégpályán, vagy valamely premiére alkalmával a színházban találkoztak. — Egy angol vendégművész első felléptekor Margit, nagynénjével egy földszinti páholyban ült. Es ebben a félhomályos pánolyban tárták föl egymás szívét Darvas és Margit. Az ifju megszerítette a leány kezét: erős, becsületes fogadalom beszélt a kézszeritásban. A leány meg esküt tett: örök hűségre, állhatatosságra.

II.

Azóta három év telt el. Pogány Margit Z... megyének ünnepezt szépsége lett. Bála, mulatságok alkalmával az udvarlók egész serege vette körül a szép leányt, de az hideg, tartózkodó volt minden férfivel szemben. Darvas Béla, forró szerelmet lehelő levelei képeztek a leány minden örömét, reményét. — Margit egy bizalmas órájában megvallotta apjának Darvas iránt érzett szerelmét, s meggyőnta azt is, hogy az ifjunak nevével becsületlenül egybe nincs, az öreg ur, ki vagyona, zilált állapota miatt sok gonddal élt, de mit a világ előtt leánya kedvéért titkolni kellett, míg kedvence kipírult

arcát simogatta, titkon azt gondolta: Bohó leányalmok! Mihelyt egy komoly kőrő jelentkezik — el lesznek felejtve!

Es úgy is történt. Egy tavaszi napon négyes fogaton beállított Tihanyi Gyula, gazdag földbirtokos. S Margitnak hízelt a szép fü szerelmes udvarlása, elbódította a nagy vagyon, a fényes név. Önzése, nagyravágyása győzött szíve nemes érzelmén, elfeledte esküit hűségéről, állhatatosságáról és örök szerelemről. Apja unszolásának végre engedett s Tihanyi felesége lett.

III.

B... vármegyében rakott fészket az ifju pár. Tihanyi forró szerelemmel vette körül ifju nejét. De az asszony hideg, közömbös maradt. A leggyöngédebb csók, ölelés sem tudta felmelegíteni, mosolygóvá tenni Margitot.

Esküjője után, midőn az elbódulás után valóra ébredt, lelkén ónsullyal nehezedett hűségese.

Es midőn szöke feje férje keblén pihent, odalopózkodott közéjük Darvas Béla képe s Margit ilyenkor idegesen, sápadtan bontakozott ki férje karjaiból. Tihanyi nem érezte, hogy a felesége szíve nem az övé és soha nem is dobogott érte. A közönyt, hidegséget női tartózkodásnak hitte.

Es teltek az évek. Margitnak két szép gyermeke volt. S olyankor, midőn a gyermek-kacaj felesendült, vagy nyakán érezte a puha kezecek gyöngéd ölelését — pillanatra feledte szíve örült dobogását, mely mindig álmában és ébrenléttében egyaránt, Darvas Béla után vágyott. A lelke mindig visszasírta az elvesztett, az eljátszott boldogságot. Most, midőn már asszony volt, midőn a más feleőge lett, tudta csak meg, mennyire szereti és szeretete Darvas Bélát. A pillanatnyi elvakulást hosszú évek gyötrelme, egy szerelmes asszonyszív minden búja, keserűsége követte. Ha Béla volna az ura, mily örült ölelésben, észbontó csókokban tudná szerelmének minden szenvedélyét a szeretett férjre pazarolni — mig így...? S keserűen kacag az asszony, neveti önmagát és balsorsát.

A férj nem gondolt neje árulására, a szív hűségő, vétkes árulására, bizott a feleségében. — Bizott addig, mig egy véletlen kezeibe nem játszotta Darvas Béla fényképét és Margit-hoz írott néhány levelét. A férj szívét mintha halálos döfés érte volna. Tombolni, ölni szeretett volna és... nyugodt maradt! Nyugodt, gyermekei miatt, kiken rajongó szeretettel csüngött. Íróasztalába zárta a fényképet s a leveleket. Nem csinált jeleneteket s modorát sem változtatta Margittal szemben.

(Vége köv.)

Városi és községi ügyek.

* A rendőrkapitány havi jelentéséből.

A rendőrkapitány november haváról szóló jelentése szerint Ujhely városban a személy- és vagyonbiztoság általában kielégítő volt, mert az előfordult bűncselekmények nagyobb része nem volt olyan természetű, a mely a közbiztonságot veszélyeztette volna. Lopás vétsége 13, lopás büntette 4 esetben fordult elő; egyéb bűneset vagy vétség volt 12, illetőleg ennyiszor foganasítottatott nyomozás. Ezen esetek között olyan, melyet akár nagyságánál, akár érdekességénél fogva külön kellene felemlíteni, nem történt. Kihágási ügy elintéztetett 67. Tűz egy esetben fordult elő (Mráz Antal Csillag-utcai háza.)

* Rovna község díszesen épült új iskoláját e napokban adta át magasztos rendeltetésének. Ez az iskola is Kula István körjegyzőt vallja alkotójának. Körjegyzők! Kövessétek e szép példát!

Vármegyei Hivatalos Rész.

137. eln. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
Körlevél.

Minden bizottsági tagnak és tisztviselőnek ezennel tudomására juttatom, miszerint a T. Vármegye Törvényhatósági Bizottsága e mai napon tartott közgyűlésében a vármegyei tisztújító szék megtartását e f. évi december hó 18-ik és szükség esetére következő napjaira tűzte ki.

Ezen tisztújító közgyűlésen már az 1902. évre legujabban összealkotott névsorba felvett ugy legtöbb adót fizető, mint választott törvényhatósági bizottsági tagok és az 1886. XXI. t. c. 51. §-ában megjelölt tisztviselők — ha már megválasztattak — birnak szavazati joggal.

Felh
vármegye
valamely
hogy kell
kik pedig
selői és u
egyszerű
napjának
ispán öm
sák be.

Köz
után foly
albizottsá
zat-lapok

I. A
a követk
rássy Sár
Meczner

István 5

ujra meg

II. A

III. A

Ezek köz

IV. A

V. B

VI. B

és pedig:

2) az uj

nagymihá

nai, — 7

járásba.

VII.

3 évre

VIII.

tag, 6 év

IX. A

2 póttag,

X. A

szolga-sz

lasztmány

XI.

rásba és

2 tag, 3

XII.

6 évre.

XIII.

zottság 4

XIV.

6 évre.

XV.

4 tag, 3

XVI.

választmá

XVII.

ügyelő vá

XVIII.

járásonkir

XIX.

mány eln

Kelt

A fo

zólág kil

és igazítá

tétetik, l

megyei s

Felhivatnak mindazok, kik jelenleg a vármegye szolgálatában nem állanak, de valamely tisztségre megválasztatni kívánnak, hogy *kellőleg felszerelt* folyamodványukat, a kik pedig jelenleg is a t. vármegye tisztviselői és újra megválasztatni kívánnak, ebbeli egyszerű kérvényüket e f. decemberhó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig közvetlenül a főispán ömeltóságánál (vagy titkáranál) nyújtásuk be.

Közvetlenül a tisztikar megválasztása után folytatólag a következő választmányok, albizottságok és küldöttségek lesznek szavazat-lapokkal megválasztandók.

I. A közigazgatási bizottságba, amelyben a következő 5 tag megbízása lejárt: Andrassy Sándor gróf, Nt. Lehoczky Endre, id. Meczner Gyula, Meczner Béla és Sulyovszky István 5 tag megválasztása. — A kilépők újra megválaszthatók, 2 évre.

II. A közp. választmány 34 tag, 3 évre
III. Allandó választmány 80 tag, 6 évre.
Ezek közül 2 alelnök választandó.

IV. Igazoló választmány 5 tag, 1 évre.
V. Bírói bizottság 5 tag, 6 évre.

VI. Lóavató bizottságokhoz 1—1 elnök, és pedig: 1) a szerencsi és tokaji járásba, — 2) az ujhelyi, — 3) a bodrogközi, — 4) a nagymihályi, — 5) a gálszécsi, — 6) a varanai, — 7) a homonnai, szinnai és sztropkai járásba.

VII. Közegészségügyi bizottság 20 tag, 3 évre

VIII. Fízestelen árvaszéki ülnökök 5 tag, 6 évre.

IX. Adófelszólamlási bizottság 2 rendes, 2 póttag, 3 évre.

X. A vármegyei tisztviselő, kezelő, és szolgáló személyzet nyugdíj-alapjára ügyelő választmány 6 tag, 6 évre.

XI. Borellenőző bizottság, Minden járásba és Sátoralja-Ujhely városba 1 elnök és 2 tag, 3 évre.

XII. Mezőgazdasági bizottság 18 tag, 6 évre.

XIII. Szabályrendeleteket szerkesztő bizottság 4 tag, 6 évre.

XIV. Gazdálkodási választmány 4 tag, 6 évre.

XV. Szegényalapra ügyelő választmány 4 tag, 3 évre.

XVI. A B. Sennyey-féle alapra ügyelő választmány 3 tag, 6 évre.

XVII. A Bukovinszky-alapítványra felügyelő választmány 6 tag, 3 évre.

XVIII. Apa-állatokat vizsgáló bizottság járásonként 2—2 tag, 3 évre.

XIX. Sátoralja-ujhelyi közkórházi választmány elnök és 8 tag, 6 évre.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1901. dec. 3.

Pót körlevél.

A folyó hó 3-án a tisztújításra vonatkozólag kibocsájtott körlevelem némi pótlást és igazításokat igényelvén, ezennel közhírré tétetik, hogy a tisztújító közgyűlés vármegyei székházunk nagytermében nem mint máskor deledőtt 10, de pontosan reggeli 9 órákor veendi kezdetét.

A XI. pont akként igazittatik helyre, hogy borellenőző bizottsági tagul minden járásba és Sátoralja-Ujhely városba csak 1—1 (egy-egy) tag választandó, mert az elnököt és a másik tagot a főispán ömga illetékes ki-nevezni.

A XII. pont egyszerűen mellőzendő, mert annak tagjai nem tartoznak választás alá. — Ugyanigy:

a XIX. pont is, mert a jelenleg használatban levő Alapszabály szerint a kórházi választmány tagjai élethossziglan vagy önkéntes kilépésökig tagjai maradnak.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1901. dec. 6.

Matolai Etele,
alispán.

25990 sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
Tekintetes szerkesztő ur!

A belügyminiszter ö nagyméltóságának folyó évi 59846 szám alatt a vadörvások lehe-

tő meggátlása és az orrvadások által veszélyeztetett élet és vagyonbiztoság megóvása érdekében kiadott körrendeletét másolatban azonnali foganatosítás és szigorú alkalmazkodás céljából kiadom.

Sátoralja-Ujhely, 1901. november 16-án.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magy. kir. belügyminiszter 59846/V. e szám *Körrendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.* Az országos magyar vadászati védegyelet ismételt panaszolta, hogy újabb időben a vadörvások az ország egész területén nagy mérvben elterjedtek és hogy némely helyen az orrvadások által az élet és vagyonbiztoság is veszélyeztetve van, végül, hogy a vadörvök által lött vadak még azokon a vidékeken is, a hol, az orrvadászat és a vadnak tilalmi időben való igen gyakori lövése miatt az 1883 évi XX. t. c. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve, vagyis a hol a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolvány előmutatásához van kötve, az egész éven át szabadon árusíthatnak, a mi arra enged következtetést, hogy az illető hatóságok a vadászatról szóló 1883 évi XX., továbbá a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883 évi XXIII. t. c. és az ezen törvények végrehajtása iránt kiadott rendeletek végrehajtása körül kellő felügyeletet és ellenőrzést nem gyakorolnak. — Ennélfogva a vadörvások lehető meggátlása és az orrvadások által veszélyeztetett élet és vagyonbiztoság megóvása érdekében felhívom a törvényhatóságokat, miszerint intézkedjék az iránt, hogy az illető hatóságok a fentebb idézett törvények és rendeletek pontos végrehajtását a legszigorubbán ellenőrizzék és a legerélyesebben oda működjenek, hogy a panaszolt visszaélések, s általában az idézett törvényekbe ütköző kihágások késedelem nélkül szigoruan megtoroltassanak. Különösen pedig 1. Hatályos felügyelettel legyen az iránt, hogy a fegyveradót, valamint a fegyveradót és a vadászati adót fizetők névjegyzéke, az 1883. évi XXIII. t. c.-hez 18871 sz. a. kiadott belügyministeri körrendelet 5. pontjában, foglalt rendelkezéshez képest, a községi előljárók (városi adóhivatalok) részéről az illető hatóságoknak pontosan megküldessék. — 2. intézkedjék, hogy a községi előljárók a fentebb idézett te. 23. §-ának rendelkezéséhez képest — ügyeljenek fel arra, hogy a községben vadászfégyvert senki ne tartson, a ki a fegyveradót le nem fizette és a kinek — a mennyiben a fégyvertartási jogosultság szabályrendeletileg hatósági engedélyhez illetve igazolványhoz kötve — fégyvertartásra engedélye nincs és hogy ugy az 1883. évi XX. valamint ugyanaz évi XXIII. t. c. és a fennálló szabályrendeletek ellen elkövetett — tudomásukra jutott — kihágási eseteket az illetékes helyen feljelenteni szigorú köteleességüknek ösmerjék. — 2. Utasítsa az alattas hatóságokat, miszerint szigoruan ellenőrizzék és ellenőriztesék, hogy ott, a hol az 1883. évi XX. t. c. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve, a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása csak a vad jogos szerzését bizonyító és az idézett törvényszakasz értelmében kiállított igazolványok előmutatása mellett történjék. — 4. Végül figyelmeztetem a törvényhatóságokat a fentebb hivatkozott 1883. évi 18871 számú belügyministeri körrendelet 3. pontjában foglalt azon rendelkezésre, melyszerint a szarvas dímvad és öz csak úgy szállítható és elárúsítható, ha azokon a nemzörések láthatólag meghagyattak, s az ezen rendelkezés ellenére szállított vadak lefoglalandók és a helyi szegények javára elkobzandók. — Ezen rendelkezés azonban nem vonatkozik a kerítéssel, az 1883. évi XX. t. c. 18. §-a határozványának megfelelően elzárt helyeken bármikor löhető vadak szállítására, de lehető visszaélések meggátlása végett az ily helyeken lött vadak szállítása az idézett t. c. 9. és 10. §§-aiban megállapított tilalmi időben a vadjogos szerzését bizonyító és a törvény 38. §-ának megfelelően kiállított igazolványok mellett történhetik. — Budapest, 1901. évi november hó 7-én a minister helyett: *Gulner* s. k. államtitkár.

8684. 1901. A kassai heresk. és iparkamarától.

A vasárnapi munkaszünet.

A kereskedelmi minister f. é. 66,058. számú rendeletével következőleg módosította a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendeletet:

1. A pékipari munkálatok — ide értve a pékműhelyekből történő elárúsítást és házhoz szállítást is, — munkaszüneti napokon d. e. 10 óráig végezhetők.

A magánosok által a sütőház, sütés céljából vitt tésttaneműek és húsfélék, az illető sütőműhelyben a munkaszüneti napokon déli 12 óráig kisüthetők, azon által azzal a korlátozással, hogy ezen munkálatok teljesítésére a

sütő iparos rendes üzleti segéd személyzetéből legfeljebb egy erre önként vállalkozót alkalmazhat s ezen d. e. 10-től déli 12 óráig terjedő rendkívüli munkaidő az illető alkalmazottnak kötelezett munkaidejébe semmi címen be nem tudható.

2. A kenyér és péksütemény, tej és gyümölcs elárúsítása és házhoz szállítása az ezek árusítására berendezett üzletekből ép úgy, mint az egyes pékműhelyekkel kapcsolatban — a kicsinybeni elárúsítás céljaira külön állóan — létesített kereskedelmi üzletekből — melyekben azonban műhelyi segédszemélyzet nem alkalmazható — munkaszüneti napokon, egész napon át végezhető.

3. A pékipar körébe eső összes munkálatok a munkaszüneti napokon, a segédek kellő felváltása mellett, esti 11 órákor megkezdhetők. A kemence fűtés azonban — amennyiben az nem a rendes üzleti segédszemélyzet igénybevételével történik — hanem az iparos házi családjei által végezhetők, az 1884. évi XVII. t. c. rendelkezései alá eső ipari munkának nem tekinthető, s ehhez képest e munkálatra az 1891. évi XIII. t. c. rendelkezései nem terjednek ki.

E rendelet kihirdetése után azonnal hatályba lép.

Kassa, 1901. évi november hó 30.

Deil,
titkár.

Szakmáry,
elnök.

Körözüvények.

6307. sz./I. 901.

I.

A csapi vasuti Tisza hídnál egy 8 m. hosszú, 1 m. fenék szélességű 0.50 m. mélységű esonak volt megkötve, mely a f. év november hó 18-án az árvíz következtében megszökött. A esonak a m. kir. államvasutak tulajdonát képezi.

Felhivatik a esonak elfogója, hogy ezen körülményt, vagy hivatalomnak, vagy az ungvári osztálymérnökségnek jelentse be.

Király-Helmecz, 1901. decemeber 2.

Bajusz, szolgabíró.

6208. sz./kig. 1901.

II.

Folyó évi november hó 20-án Markovics Miklósné agárdi lakos kárára 1 drb. 8 éves fehér szőrü jegytelen tehén elszökött és azóta felfalható nem volt.

Körözését elrendelee azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz jelentés teendő.

6175. sz./kig. 1901.

III.

Folyó évi november hó 18-án 2 db. szöke szőrü fennálló szarvu magyar tehén találtatott Bacska községben bitangóságban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy ezen körözüvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírójánál annál is inkább jeientkezzék, mert ellen esetben a tehén mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

Király-Helmecz, 1901. évi nov. hó 27.

Izsépy Zoltán, szolgabíró.

6908. sz./I. 901.

IV.

A folyó hó 28-án Bodrog Keresztur községben megtartott országos vásárról hazamevet Szabó Istvánné szegi lakos egy körülbelöl 3 hónapos szöke szőrü koca malacot fogott fel bitangóságból.

Hivatalos tisztelettel kérem ezen körülményt a „Zemplén“ legközelebbi számában közzé tenni.

Tokaj, 1901. november 30.

Füzesséry Ödön, főszolgabíró.

328. sz./IV. i. 1901.

V.

Folyó évi dec. hó 1-én 1 drb. sertés találtatott Cselej községben bitangóságban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy jelen körözüvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírójánál annál is inkább jeientkezzék, mert ellen esetben a sertés mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

Gálszécses, 1901. évi dec. hó 6-án

Fischer br., tb. főszolgabíró.

A szerkesztő postája.

M. F. Az előre is nagyon kedvesnek képzelt „szent esti“ történetét kérem.

U. E. A terjedelmes jelentésből többet, mint van, behozni: tér hiánya miatt lehetetlen volt.

W. J. — Kassa. Türelem, türelem. A sor majd csak reá kerül.

Felolós szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: *Ehler Gyula.*

Tk. 4371/1901. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Josefovics Jakab végrehajtható Leser Ábrahám végrehajtást szenvedő elleni 160 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbírósa) területén lévő Techna községben fekvő a technai 13. sz. tjkvben A. I. 1. 2. sor (43-49) és 51. hr. sz. B. 6. alatt Záhorszki János, B. 7. a. Záhorszki Mária férj. Csonka Józsefné B. 9. alatt Záhorszki Anna férj. Kneszics Mihályné, B. 12. alatt Leser Ábrahám, B. 13. a. Josefovics Jakab nevén álló ingatlanokra az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a alapján az árverést 786 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi január hó 24-ik napján délután 3 órakor Techna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 73 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. bíróságnak mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi november hó 12-én.

Kall, kir. jbró.

Tk. 6800/1901. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtható Jeraszek Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 506 kor. 46 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósa) területén lévő Sárospatak község határában fekvő a sárospataki 341. sz. tjkvben A. I. 1-2 sor, 6193. hr. 149. ö. i. szám alatt foglalt ház és udvarból s 6194. hr. sz. alatt foglalt kertből Jeraszek Jánosné szül. Somogyi Jullannát illető felerészbeni jutalekra az árverést 1594 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 18-ik napjának délelőtti 10 órakor Sárospatak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 159 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkkvi hatóságnál 1901. évi szeptember hó 24-ik napján.

Wieland, kir. törv. bíró.

Pályázati birdetés.

Megfelelő javadalmazás mellett e megyében alkalmazást keresek. Budapesti tanfolyamon szerzett jegyzői oklevéllel bírok. Katonai kötelezettségemnek eleget tettem. Czim: Ujj Sándor Ladmócz, Zemplénmegye.

Tk. 4479/1901. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Czinke Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 461 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kir.-helmecei kir. járásbírósa területén lévő Páczin község határában fekvő a páczin 56-ik számú tjkvben 1-4/a, 522-523/a, 627-628/a, 711-712/a, 737/a, 990/a, 1009-1010/a, 1163/a, 1256-1257/a, 1371/a, 1400/a, 1486/a. hr. számok alatt felvett és Czinke Ferenc (kinek neje Bányácsky Borbála) nevén álló ingatlanra 1270 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi december hó 21-ik napján délelőtti 9 órakor Páczin község bírói házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 127 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. a kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi október hó 9-én.

Bodnár, kir. járásbíró.

Eladó birtok.

Szabolcsmegyében a vasuti állomástól 1/2 órányira fekvő 230 holdas jóminőségű földbirtok, belsőséggel, kedvező feltételek mellett eladó. — Czim: a kiadóhivatalban.

Vizsgázott fűtő

kerestetik az aratási idényre, jelentkezhetni Steinberger Jakab cséplőgépet tulajdonosnál Páczin.

Tk. 4478/1901. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Kovács József végrehajtást szenvedő elleni 267 korona 69 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmecei kir. járásbírósa) területén lévő Nagy-Czigánd község határában fekvő a nagy-czigándi 280. sz. tjkvben 886-889. hr. szám alatt felvett és Kovács József nevén álló ingatlanra az árverést 1180 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi december hó 24-ik napján délelőtti 9 órakor Nagy-Czigánd község bírói házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 118 kor.-t készpénzben vagy az 1881. évi LX-ik törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi október hó 9-én.

Bodnár kir. járásbíró.

Eladó idei termésű

50 szekér I-ső osztályu búza és rozs szalma, 150 méterm. vegyes széna és 100 mm. árpaszalma. Mind a termények a kis-czigándi határban fekvő birtomon vannak.

Nagy János, birtokos Nagy-Czigádon.

491,901. V. végr. szám

Arverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kir.-helmecei kir. járásbírósa 1901. évi fh. 41/1. sz. végzése következtében Jászvári prépostság Viktortornyai gazdasága javára Ölbey János n.-rovzágyi lakos ellen 532 korona s jár. erejéig 1901. évi július hó 3 án foganatosított kielégítési végrehajtás utján letoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: életnemű nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kir.-helmecei kir. járásbírósa 1901. évi fh. 41/1. számú végzése folytán 532 korona tőkekövetelés, és eddig összesen 21 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-Rovzágy községében alperes lakásán leendő eszközzésére 1901. évi decz. hó 11-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elotgnak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülglóltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kir.-Helmecezen, 1901. évi nov. hó 18. napján.

Szabó Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Vinczelléri állást keres

egy tarczali m. kir. vinczellér-iskolát végzett 32 éves nőilen egyén; érti a szőlészetet, borászatot és a gyümölcsfa kertészetet, konyha és diszkerészetet. Gazdaságban jártassággal bír. Állását azonnal, esetleg jövő évi január 1-től elfoglalja. Szives megkereséseket kér B.-Olasziban (Zemplénm.)

Janczovszky Mihály, végz. vinczellér.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbévitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó, S.-A.-Ujhely Korona u.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **Kleinoscheg**

"Trilby" perszögözenek

raktárát Sátoralja-Ujhely területére átvétem és mint kitűnő gyártmányt a legjobban ajánlom.

GYARMATHY BÉLA,

fűszer és csemege kereskedése Sátoraljujhely.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczél ekék 1, 2, 3 és 4 baráz-dásuak

Rét, moha, tagozott és diagonal Boronák

Gyűrűs és sima aczél lemez, földi hengerek, **Agricola vetőgépek,**

Arató-gépek fünek, herének,

Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók,

Szabad.-aszaló készülék gyümölcs és főzeléknek,

Bor és gyümölcs satók,

Gyümölcs és szőlőzuzók és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő „SYPHONIA”,

Tormáncs és vértetű pusztításra

Szállítható takarék tűzhelyek,

legujabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek. Alap. 1872. BÉCS, II/I. Taborstrasse 71. 750 munkás. Kítüntetve több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek.

Cséplőgépek szabad. új **Kendgyűrűvel** ellátott **görgős csap-ágakkal, kézi-, járgány- és gőzhajtásra,**

Járgányok 1-6 vonóállat befogására, **Legujabb gabona-tisztító-rosták,**

Triurek és kukorica morzsolók Szecska vágók, darálók répavágók **Széna és szalmaresek** nyugvók és szállíthatók, valamint minden más fajta gazdasági gépeket

Már megjelent
és kiadóhivatalunkban kapható:

Haszonbérbeadás.

A cigándi ev. ref. egyház tulajdonát képező mintegy 450 magyar hold tagbirtok (a terményiségért az egyház nem szavatol) a rajta levő tanyai épületekkel az 1903. január 1-től számított 12 évre, az 1901. december 18-án d. e. 10 órakor Nagy-Czigándon az ev. ref. lelkészlakon megtartandó ajánlati versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik. — Kikiáltási ár 7000 korona, a melyen alól a birtok nem adatik ki. A haszonbérrelni szándékozók a mondott napra és helyre azzal hivatnak meg, hogy akkor 700 korona bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg. A szóbeli versenytárgyalás megkezdéséig zárt ajánlatok is elfogadhatók, ha azokhoz 700 kor. bánatpénz mellékelik. A részletes feltételek a cigándi ev. ref. lelkészi hivatalban és alólirott nál Sárospatakon megtekinthetők.

Debreceni Bertalan,
ügyvéd.

Telelésre marhát elfogad a zemplén-szinnai uradalom. Ajánlattevőkkel egyezkedésre lép az uradalmi intézőség.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik küszvények, csúszlók és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizéjgyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

• Richter F. Ad. és társa,
• csász. és kir. udvari szállítók. •
Rudolstadt.

Szoba fűtésre

ajánlok szalon kőszent ugyszinten I-ső rendű kokszt házhoz szállítva jutányos ár mellett.

Tisztelettel

Klein Géza, Papsor-utca.

Haszonbérbe adandó

1902. évi október 1-től számított 9 évre a Ghyezy József ur és neje őnagysága tulajdonát képező s Gálszécs, Kohány és Gerenda községek határaitban fekvő mintegy 946 hold (á 1200 □ öl) szántóföld és 44 kaszás rétből álló s ez idő szerint is haszonbérben levő birtok megfelelő lak és gazdasági épületekkel

A haszonbérlethez tartozik a haszonbérbeadók tulajdonát képező dargói erdőben a birkával és sertéssel való legeltetés is.

Kivánatra bővebb felvilágosítást ad, kinél egyszersmind haszon bérleti feltételek is megtudhatók

Dr. Novák István ügyvéd,
Gálszécsen.

Bérbeadó.

4 lóra való istálló, kocsiszin, esetleg egy istálló melletti szoba is. Czim a kiadó hivatalban megtudható.

Mindenki csodálkozik

hogyan vagyok képes ily
bámulatos olcsó árban

eladni mint pl.

Egy amerikai nikel rem. órát szépen díszített tokkal 2 frt 45 kr.

Egy finomabb schweizi rem. órát 3 frt 50 kr.

Egy 3 fedeles nikel rem. órát. (nagyon erős) 4 frt 80 kr.

Egy 3 fedeles tula rem. órát 5 frt 50 kr.

Egy fekete aczél vagy ezüst női órát 4.50-től 6 frtig.

Egy ezüst rem. órát 3 erős fedéllel 5 frt 80 kr.

Egy ugyan ilyen de finomabb 6 frt 50 kr.

Egy nagyon erős és finom anker rem. ezüst órát 8 frt.

50-tól. — Azonkívül mindenféle arany és ezüst ékszer

tárgyakat rendkívül olcsón, pl. egy pár arany fűgő 1

frt 50-től, egy arany gyűrű 2 frt 20 krtól feljebb stb.

Minden nálam vásárolt óráért 2 évi jótálást vállalom.

Vidéki megrendelést 3 szor naponta eszközök s a

nem tetsző áruért a pénzt vissza adom, vagy más tárgy.

ért becséreltem.

Tört arany és ezüst tárgyakat veszek vagy becsérellek.

Zinner Vilmos,

mű órás és ékszerész.

Sátoralja-Ujhely, (a központi kávéház mellett)

Szőlőoltványok

szokvány minőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

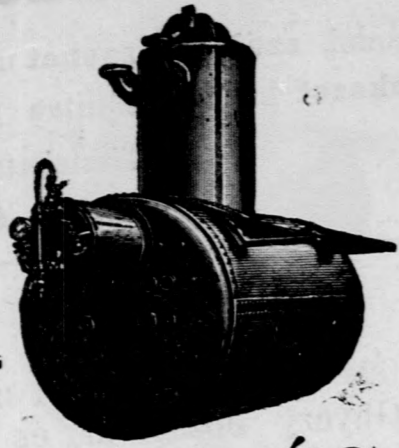
Diócsemeitek. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll: kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntőde
Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket,

Kitűnő I. rendű pörkölt paprikás szalonna.

Tessék kísérletet tenni

és meg fog győződni, hogy nálam mindennemű hentes áru a legolcsóbban beszerezhető, a t. cz. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom

Friss olvasztott szalonna zsír	kilója	1 kor. 04 fill.
" zsirnak való szalonna	"	1 kor. 04 fill.
" zsirnak való szalonna bőrrel	"	— kor. 96 fill.
" sós szalonna	"	— kor. 96 fill.
Füstölt szalonna tábla	"	1 kor. 08 fill.
" " szeletben	"	1 kor. 04 fill.
I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna	"	1 kor. 20 fill.
Füstös kolbász	"	1 kor. 50 fill.
" sonka hátsó	"	1 kor. 28 fill.
" " első	"	1 kor. 20 fill.
Füstölt taraj	"	1 kor. 12 fill.

Nagybani vételnél árengedmény.

Megrendelhető
KARNER JÓZSEF,
hentes üzletében Nyiregyházán.

Előnyös árak.

Bodrogközi Tizszaszabályozó Társulat.
508—901.

Felhívás köszénzállításra.

A Bodrogközi Tizszaszabályozó társulat szivattyutelepeihez a szomatori állomásra 1020 mm., a sáros-pataki állomásra 1626 mm., a lizska-tolesvai állomásra 214 mm. legkötőbb minőségű akna-köszén — nem dara-szén — szükségeltetvén, felhívom a köszénkereskedőket, hogy ajánlatukat **folyó évi december hó 30-ig** hozzám benyujtsák.

Az ajánlatokhoz csatolandó az akna-szén vegyi elemzése szerinti caloria értékére vonatkozó bizonylat. A szén elszállítása jövő évi január és február hó folyamán eszközendő.

Király-Helmecz, 1901. december hó 4.

Révy Géza Victor,
igazgató-főmérnök.

Legnagyobb cipő- és uri divat-raktár.

Halász Herman
ezelőtt özv. **Rózsásy Lajosné**
Sátoalja-Ujhely, főtér.

Czipők csak a legjobb anyagból a legelegánsabb alakban nálam olcsón beszerezhetők. Egyedüli raktár a gomb, fűzős és zugg nélküli „Triumph” czipőknek, mely egy érintéssel fel és lehuzható.

Óriási választék
uri divat-cikkeiben,

u. m. legfinomabb férfi és fiu bel- és külföldi kalapokban, finom fehér és színes ingek, gallérok, kézelők és a legizlésebb nyakkendőkben, olcsó árakban.

Izléses séta- és táncz spangeres czipők.

Elismert legjobb

Czipő-krémek

minden színben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Sátoalja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó itelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradt állapotok, ideg-, mell- és gyomorbetegségek, beteggyógyítás, angol kórban szenvedő gyermekeknek, szülőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alkjában a **sápkórosoknak** lesz ajánlva az orvosok által. Vas Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszertárakban.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődeje Kassán, vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

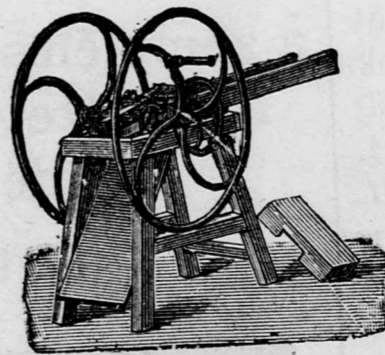
Szeckavágókat kézi vagy járgányhajtásra.

Répavágókat és tengeri morzsolókat.

Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.

Örlő és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Olajmag zuzókat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavarázó készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktáron.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

